

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, letošnje 36 Din; za iz-
zemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, letošnje 48 Din;
Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Po odstopu volilne vlade nova delovna vlada

S senatnimi volitvami je volilna vlada izvršila svojo nalogo in odstopila — Nova delovna vlada je bila sestavljena v torek

Na seji ministrskega sveta v ponedeljek je predsednik g. Peter Živković obvestil ministrski svet, da je sklenil podati ostavko vse vlade, ker je bila ta volilna in je svojo nalogo s končanimi senatnimi volitvami dovršila.

Nova delovna vlada se je sestavila že naslednjega dne in šteje 14 članov, kolikor je tudi ministrstev, med temi novo za telesno vzgojo. Nj. Vel. kralj je že podpisal ukaz o imenovanju nove vlade, ki je sestavljena takole:

predsednik ministrskega sveta Peter Živković;
minister za zunanje zadeve dr. Vojislav Marinković;

minister za trgovino in industrijo dr. Albert Kramer;

minister za socialno politiko in narodno zdravje Ivan Pucelj;

minister za notranje zadeve dr. Milan Srčkić;

minister za prosveto dr. Dragutin Kojić;
minister za pravosodje Božidar Maksimović;
minister za gozdove in rudnike dr. Stanko Šibenik;

minister za promet in pošte inž. Lazar Radi-vojević;

minister za kmetijstvo Juraj Demetrović;
minister za gradbe Nikola Preka;

minister za vojsko in mornarico armijski general Dragomir Stojanović;

minister za telesno vzgojo naroda dr. Dragan Kraljević.

Vsi ministri razen ministra za vojsko in mornarico so narodni poslanci. Novoimenovana vlada je takoj v torek dopoldne v novem dvoru opravila prisego v roke Nj. Vel. kralja in je popoldne prevzela poste. Po zaprisegi je ostal Nj. Vel. kralj dlje časa v razgovoru s člani vlade.

Popoldne ob 15. so se vsi župani zbrali v velikih dvorani Kazine, kjer je bil v slogi in volji do dela za državo ustvarjen nov temelj, na katerem naj zraste mogočna stavba vzajemnosti županov in ostalih predstavnikov prebivalstva dravske banovine: ustanovljena je bila Županska zveza, o čemer poročamo na drugem mestu.

Z novo poživljeno vero in še bolj okrepljeno voljo so se predstavniki naših občin zvečer vračali v svoje domače kraje.

Za senatne volitve je bila kakor znano v dravski banovini vložena samo ena kandidatna lista. Zato so za senatorje in njihove namestnike izvoljeni vsi gospodje, ki so bili na kandidatni listi. Dravsko banovino bodo v senatu zastopali: dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik v Ljubljani, dr. Fran Novak, odvetnik v Ljubljani, dr. Janko Rajar, upokojeni veterinarski delegat Jugoslavije na Dunaju, in dr. Miroslav Ploj, bivši veliki župan v Mariboru. Kot namestniki so izvoljeni: dr. Alojzij Goričan, odvetnik in župan v Celju, Ciril Pirc, posestnik in župan v Kranju, Ivan Sancin, bivši kmetijski načelnik v Ljubljani, in Jakob Zdravec, industrijec v Središču.

* * *

V savski banovini je bilo 664 volilcev, od teh 73 banovinskih svetnikov in 57 narodnih poslancev, ostali pa so bili župani občin. Glasovalo je 614 volilcev, torej nad 90 odstotkov. Za senatorje savske banovine so bili izvoljeni: minister dr. Marko Kostrenčič, industrijec Pero Teslić, odvetnik Ljubo Tomašič, odvetnik Ivo Gmajner, posestnik Tomo Jalžabetič, posestnik Peter Dobrovič, minister dr. Stanko Švrljuga in velika župana v pokoju Ljudevit Gaj in Fran Kukuljević-Saksinski.

Prve senatne volitve

Od 1113 volilnih upravičencev se jih je volitev udeležilo 1051

Ljubljana, 3. januarja.

Tako velikega števila predstavnikov naših občin, kakor preteklo nedeljo, Ljubljana še ni imela v svoji sredi. Prišli so župani, da zopet potrdijo voljo naroda, ki se je 8. novembra v tako ogromnem številu odzval klicu domovine. Naši župani so skupno z narodnimi poslanci in člani banovinskega sveta volili senatorje, ki bodo ob enem z narodnimi poslanci sestavljali v Beogradu narodno predstavništvo.

Kakor je pokazal sobotni večerni sestanek v velikih dvorani Kazine, je razen narodnih poslancev in banovinskih svetnikov prispela tudi večina županov v Ljubljano že v teku sobote. Posebno župani in banovinski svetniki iz oddaljenih krajev so zaradi dolge vožnje morali pospešiti svoj prihod in so prišli skoro vsi v Ljubljano že v soboto. Drugi so prispeli s prvimi nedeljskimi jutranjimi vlaki, zadnji pa z opoldanskimi.

Starodavni ljubljanski rotovž si na zunaj sicer ni nadel posebnega okrasja za pomembni dan prvih senatnih volitev, znotraj pa je bil prav čedno okrašen. Volitve so se vršile kljub številnim volilcem v redu in naglo.

Volilni komisiji je predsedoval državni svetnik g. dr. Ivan Škarja, člani pa so bili predsednik višjega deželnega sodišča g. dr. Anton Rogina, predsednik deželnega sodišča g. Peter Keršič, sodnik upravnega sodišča g. dr. Steska iz Celja in ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc. Predstavnika kandidatne liste sta bila gg. Ivan Bonač iz Ljubljane in župan Zakotnik iz Zgornje Šiške.

Od 7. zjutraj do 10. dopoldne je glasovalo že 400 volilcev, med njimi oba ministra gg. dr. Albert Kramer in Ivan Pucelj, večina narodnih poslancev in banovinskih svetnikov in že v soboto došli župani. Največji pa je bil dotok županov od 10. do pol 14. ure, ko je bilo oddanih novih 530 glasov. S tem so volitve bile tako rekoč že

opravljene, saj se je število volilnih udeležencev že visoko približalo številu volilnih upravičencev, ki jih seznam mest navaja 1113. Častni rezultat se je v popoldanskih urah povišal na 1051 glasov, kar pomenja nad 94 % volilnih upravičencev. Od volitve so izostali le oni župani, ki so jih zadržale prometne ovire, tako posebno veliki snežni zameti na Kočevskem, ali pa drugi nepričakovani in nepremagljivi zadržki.

Ustanovitev Županske zveze za dravsko banovino

V nedeljo popoldne so se zbrali v velikih dvorani Kazine v Ljubljani župani dravske banovine, da prisotstvujejo ustanovnemu občnemu zboru Županske zveze.

Otvoril je zbor ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc in je pristrčno pozdravil banovinske svetnike in župane, ki so prihiteli iz vseh delov naše domovine, da pokažejo trdno voljo za složno in uspešno delo v prid države in napredka našega rodu po smernicah, ki jih je začrtal naš modri vladar s svojim zgodovinskim manifestom 6. januarja. V kratkih besedah je očrtal namen ustanov. občnega zbora Županske zveze, ki hoče združiti predstavnike občin za skupno delo v prid celote. V Županski zvezi bodo združeni vsi župani naših mest, trgov in knetskih občin v zavesti, da smo med seboj vsi zvezani po najožjih gospodarskih in socialnih koristih. Zveza bo ustanovila svojo pisarno in izdajala svoj list, v katerem bodo obravnavali najboljše strokovnjaki vsa pereča vprašanja občinske politike. Zveza bo imela za posamezne srece odseke, ki bodo imeli najširšo samoupravo. Slednjič se misli tudi na ustanovitev posebnih odsekov za mestne in trške občine, ki se bodo bavili s posebnimi vprašanji in pripravljali snov za zvezo.

Po uvodnem govoru je prečital župan gosp. dr. Dinko Puc pravila, ki določajo, da bodi področje zveze županov ozemlje dravske banovine. Sedež zveze bo v Ljubljani. Zveza ima namen poučevati svoje članе o zakonih in predpisih občinske uprave in pospeševati prosvetne, gospodarske in socialne koristi občanov. Njena nadaljnja naloga bo: čuvati samoupravo občin. Prirejala bo zveza tudi društvene tečaje, shode in predavanja. Člani zveze so redni in izredni. Redni člani so občine, župani in njihovi namestniki, občinski svetovalci in posebej sprejeti občinski uradniki. Pravila, ki jih je banska uprava dravske banovine že potrdila, so bila z burnim odobravanjem soglasno sprejeta.

Nato je prečel župan g. dr. Dinko Puc na drugo točko dnevnega reda: volitev predsednika in dveh podpredsednikov. Na njegov predlog je bil soglasno izvoljen za predsednika gosp. Valentin Babnik, župan iz Št. Vida nad Ljubljano, ki je izvolitev sprejel. Izvolitev g. Babnika so vzeli vsi zborovalci na znanje z burnim odobravanjem. Enako tudi predlog g. Drogenika, da se izvoli za I. podpredsednika g. dr. Dinko Puc in za II. podpredsednika župan iz Št. Lenarta v Slovenskih goricah g. dr. Milan Gorišek. Po iz-

volitvi predsedništva je prečital g. Jereb listo kandidatov za 25 odbornikov in 5 preglednikov računov. Lista je bila prav tako enodušno sprejeta. Izvoljeni so bili v odbor naslednji gospodje iz posameznih srezov: Brežice: Pintarič Franc, Rigonce; Celje: Omladič Josip, posestnik v Poljčah, Braslovce; Črnomelj: Müller Karel, posestnik, Črnomelj; Dolnja Lendava: Peterka Martin, Beltinci; Dravograd: Lahovnik Franc, Farna vas; Gornji grad: Goričar Martin, Mozirje; Kamnik: Novak Karel, posestnik, Zajašovnik pri Motniku; Kočevje: Andošnik Franc, posestnik, Velike Poljane; Konjice: Konoc Pavel, posestnik, Preloge pri Konjicah; Kranj: Hafner Jože, posestnik, Skofja Loka; Krško: Ratkovič Anton, posestnik, Dolnja Brezovica-St. Jernej; Laško: Gustav Vodušek, župan, Trbovlje; Litija: Grčar Albin, posestnik, Zagorje; Drogenik Fr., St. Jurij ob južni železnici; Ljutomer: Skuhala Franc, posestnik, Križevci; Logatec: Lenarčič Stanko, posestnik, Nova vas; Maribor-desni breg: Lesjak Davorin, posestnik, Ruše; Maribor-levi breg: Thaler Franc, St. Ilj; Metlika: Plut Martin; Murska Sobota: Titan Janez, posestnik, Črenšovci; Novo mesto: Saje Alojzij, posestnik, Žabjek-Velika Loka; Ptuj: Kolarič Anton, posestnik, Središče ob Dravi; Radovljica: Ažman Ivan, posestnik, Hraše-Lesce; Slovenjgradec: dr. Al. Bratkovič, Slovenjgradec; Šmarje pri Jelšah: Šentjarc Stanko, Rogaška Slatina; Ljubljana: dr. Dinko Puc; Maribor: dr. Lipold Franjo; Celje: dr. Gorčan Alojzij; Ptuj: Jerše Lavoslav. Nadalje je v odboru g. dr. Rutar Ienacij. Namestniki: Brežice-Krško: dr. Benedič Franjo, zdravnik, Senovo; Celje-Laško: Kokovec Vinko, stavbnik, Celje-okolica; Črnomelj-Metlika: Malč Pero, mesar in gostilničar, Vinica; Dolnja Lendava-Murska Sobota: Vratarič Nikolaj, posestnik, Prodanovci; Dravograd-Slovenjgradec: dr. Majer Fran, odvetnik, Šoštanj; Gornji grad-Kamnik: Kratner Fran, Kamnik; Kočevje-Novo mesto: Rus Ivan, industrijec, Hrib-Loški potok; Konjice-Maribor desni breg: Volk, Podbrežje; Kranj-Radovljica: Dolenc Karel, posestnik in trgovec, Železniki; Ljubljana-okolica-Litija: Šušteršič Josip, posestnik, Senčica-Medvode; Maribor-levi breg-Ptuj: Lešnik, Sv. Janez na Dravskem polju; Šmarje pri Jelšah-Ljutomer: dr. Boecio Lenard, odvetnik, Gornja Radgona, Preglednik računov: Ciril Pirc, posestnik, Kranj; dr. Jereb Rado, notar, Konjice; Naglič Leopold, posestnik, Žiri; Kirbiš Iv., posestnik, Sv. Marjeta

na Dravskem polju; Mastnak Fran, posestnik, Dramlje.

Po izvolitvi odbora je bila odobrena članarina, in sicer za občine letno po 5 par za vsakega prebivalca in za ostale člane po 10 Din za osebo. Po določitvi članarine je pozdravil zborovalce minister g. Ivan Pucelj in očrtal pomen dela županov za skupni blagor. Naloga županov je, da z vsemi močmi delajo za red, sporazum in pošteno sožitje v občini, ki je naša edinica za vse delo v banovinah in v kateri bodo občine v dobrem vodstvu, kar je drugo v redu. Prav je, da so se združili županski zvezi vsi župani ne glede na obseg področij svojih občin in ne glede na značaj prebivalstva. Bodite

uverjeni, je zaključil g. minister, da vidijo vsi odločilni činitelji v vas svoje prve pomočnike. Želim, da bi vaš zbor rodil najboljši sad in prispeval k splošnemu pomirjenju!

Govor ministra Pucelja so zborovalci sprejeli z navdušenim pritrjevanjem. Prav tako tudi kratek in jednat pozdravni govor pomočnika bana g. dr. Pirkmajerja, ki je nagovoril zbor v imenu odsotnega bana g. dr. Marušiča in napovedal, da bodo oblastva storila vse za omiljenje težav, s katerimi se morajo boriti naše občine.

Za dr. Pirkmajerjem je pozdravil zborovalce še narodni poslanec dr. Bogumil Vošnjak, zatem pa je zaključil sijajno uspeli ustanovni občni zbor županske zveze župan g. dr. Dinko Puc.

Odobritev ustanovitve nove stranke

Notranji minister je te dni odobril osnovanje politične stranke pod imenom Jugoslovenska radikalna kmečka demokracija. To odobrenje je bilo izdano na podlagi zakona o društvih, zborovanjih in sestankih, ki ga je kralj podpisal septembra lani.

Ta zakon določa, da imajo državljani pravico svobodnega združevanja v mejah tega zakona. Z njim je tudi določeno, da se morejo osnovati politične organizacije, ki pa ne smejo imeti verskega, plemenskega ali pokrajinskega značaja, niti svrh, ki bi bile nasprotne narodnemu edinstvu, celoti države ali državnemu in družabnemu redu.

Po tem zakonu je za osnovanje politične stranke potrebno, da predloži najmanj 100 ustanoviteljev poleg programa in pravilnika stranke svojeručno podpisano prijavo notranjemu ministru, ki izda odobrenje za ustanovitev politične stranke.

Pred odhodom narodne skupščine na božične počitnice je poslanski klub, kakor smo že poročali, sklenil, da se osnuje Jugoslovenska radikalna kmečka demokracija. Tedaj sta bila sestavljena tudi program in pravilnik stranke ter predložena notranjemu ministru v odobritev. Odluk notranjega ministra, s katerim se odobrava ustanovitev stranke, je objavljen v »Službenih Novinah«. Na podlagi te odobritve morejo ustanovitelji stranke pričeti vpisovanje članov ter snovanje krajevnih in sreskih odborov stranke, katere organizacija se bo izvedla po vsej državi tako, da bo imela stranka v vsakem srezu svoj odbor z najmanj 60 člani. Šele, ko bo kon-

čana organizacija stranke na ta način, bodo njeni ustanovitelji predložili notranjemu ministru dokaze, da je stranka osnovana po vsej državi, a nato bo notranji minister izdal končni sklep, ali se tej politični stranki dovoljujeta obstoj in delovanje. Dovoljenje v tem primeru bo istotako objavljeno v »Službenih Novinah«.

Za pristop v članstvo stranke kakor za pristaneke za članstvo v odboru stranke je potrebna svobodno podana pismena izjava. To izjavo morajo pismeni državljani podpisati svojeručno, nepismene pa morejo z njihovim pristankom in v prisotnosti dveh pismenih prič podpisati tudi drugi, ki to potrdijo s svojim podpisom na isti izjavi.

Politične stranke, ki obstoje in delajo po predpisih tega zakona, morejo prirejati svoja zborovanja na prostem, odnosno sestanke v zaprtih prostorih brez kakega posebnega dovoljenja splošnega upravnega oblastva I. stopnje, vendar pa so dolžne, da predložijo sklicatelji 24 ur prej oblastvu prijavo o tem.

Politični pregled

V Indiji je zopet prišlo do poloma med vlado in vseindijskim narodnim kongresom. Po navodilih, ki jih je prejel podkralj od angleške vlade, je izdala vlada v Indiji povelje za

arrestacijo voditelja indijskih nacionalistov Gandhija,

Soteščan:

Križ na robu gozda

Povest iz minlega stoletja.

Skopuh se je radoval v zavesti zmage. Prevaral je nevarnega nasprotnika. Sam vrag ga je rešil pogube — od Boga bi kaj takega ne mogel pričakovati. Kdor ga je otel sedaj, ta ga bo varoval tudi naprej — tako dolgo, dokler ljudstvo ne pozabi... Le v senci pekla bo ostalo skrito njegovo strašno dejanje...

Zavedal se je svoje moči, s katero mora vse premagati in vse doseči. Spomnil se je denarnice, katere mu premaganec noče izročiti. Zdaj bo pristisnil in zlomil tudi železno odpornost. Nihče ga ne bo ustavil.

Začel je posmehljivo: «Nocoj sva razkrinkala strahove. Zato, ker sva pogumna.»

«Edina v okolici, ki se ničesar ne bojiva.» Vinko ni občutil, kar je bil izrekel. Skopuhovo zadovoljstvo je bilo vedno bolj sumljivo.

Nadaljeval je bolj ko kdaj oblastno: «Vinko, čigava je denarnica, bo treba dognati...»

«Zelo rad bi poznal človeka, ki jo je zavrgel.» «Pokaži mi jo! Čemu se upiraš?»

Vinko se je pošalil: «Ali veste, kaj se je zgodilo onemu, ki je bil pokazal...?»

«Ako bi jo videl, bi se dalo kaj dognati, mu je odvrnil z resno besedo.

«Pregledal sem jo prazno zunaj in znotraj. Kar se ni posrečilo meni, tudi vam ne bo uspelo.»

«Lahko pa se obnese obema. Dva vidita več kakor eden.»

«Čemu bi se ubijal. Sam naj se javi, kdor jo hoče imeti.»

«Bolje je, ako ga prehitiva. Morda nima posestnih namenov...»

«Nikar ga ne siliva, ako je ne mara...»

«Moral bo priznati, kaj prav za prav name-rava...»

«Kako naj mu dokaževa, da je njegova?»

«Z zvijačo.»

«Pa začniva, ako nimava prave podlage...»

«Nekomu bova stopila za hrbet. Natančno po izdelanem načrtu.»

«A če se obrne tako, da bova stala pred njim... Na to morava računati, preden začniva...»

Skopuh je bil nejevoljen, ker mu je fant ne-prestano ugovarjal. To je kalilo njegovo zadovoljstvo.

«Ne vem, čemu se braniš?» ga je začel pri-jemati. «Mislil sem, da si bolj razumen.»

Tudi fanta je vznemirilo. Opozumil se je in rekel: «Denarnice vam ne pokažem, pa naj bom pameten ali neumen. Škoda vsake besede.»

V skopuhu je zahreščalo. Divje je poskočil in se zgrabil za glavo. Nato mu je zapretil: «Ako je ne pokažeš meni, pa jo boš nekomu drugemu. Pa rad in brez ugovora.»

«Samo tistemu, ki poreče, da je njegova. Te-baj bova obračunala, čemu pač je stikal po ko-zolcu...»

Skopuhu je zaprlo sapo. Posvaril ga je šele po kratkem molku: «Fant, kdor išče, najde. Ti jo boš iztaknil. Smiliš se mi, pa ti tudi privoščim.»

«Dokaz, da ste usmiljeni in hudobni obenem, S tem ne boste mnogo dosegli.»

Bučar je pihal od jeze. Ker je poizkusil, se mu je izjalovilo. Njegove besede padajo na gluha ušesa. Fant ga ima za norca. Prav nalašč mu kljubuje.

Napel je vse svoje sile in začel po dolgih ovinkih: «Kdor se spretno skriva, ga je treba marljivo iskati... Najlaže ga zalezemo v skrivališču. Tam ga lahko omamimo z enim samim udarcem...»

Vinko ni vedel, kam merijo zvijačne besede. Bučar mu je pojasnil: «Ptiče lovimo na limanice, miško privabimo v past na košček slanine, neznanca pa bova speljala na led, ako mu podtakneva denarnico. Kdor jo išče, ta naj jo najde in midva ga bova poznala...»

«Misel ni napačna, toda...»

«Čemu pomišljaš? Ali ni dobro, kar sem iznašel?»

«Hm.» Vinko mu ni zaupal. «Ako nastaviva denarnico, tedaj jo lahko najde kdorkoli in midva bova gledala skozi prste. Celo krave bi se nama smejale...»

«Zaradi tega bova brez skrbi, ker ga bova skrivaj opazovala.»

«Saj ni neumen, da bi se nama pokazal. Zme-rnj tudi ne bova mogla paziti. Ze to bi naju izdalo.»

ki ga dolže kot glavnega povzročitelja indijskega odpora. Gandhi je bil aretiran v Bombayu. Razen njega so aretirali tudi Patela, predsednika indijskega kongresa, in razne druge voditelje nacionalističnega gibanja. Zaradi poostrenih razmer imajo oblasti v Indiji dalekosežna pooblastila za vzdrževanje miru in spoštovanje zakonov.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

VEČLETNA DETELJIŠČA NAMESTO TRAVNIKOV.

Več krme! To je klic, po katerem se moramo ravnati vsi živinorejci, če hočemo kaj prida doseči z našo živinorejo. Pri nas je še mnogo krajev, ki stalno trpe na pomanjkanju krme in zbog tega tudi vedno stisko pri svojem gospodarstvu.

Velika hiba je, če manjka pri posestvu travnikov, ki dajejo najcenejšo krmo in vsakoletne košnje brez posebnih stroškov. Zato imajo travniški kraji tudi tako veliko prednost pred izključno poljedelskimi. Danes je mnogo krajev, ki nimajo rodovitnih travnikov. Po Češkem so cele pokrajine, kjer manjka travnikov ali so pa tako potisnjeni na neznatne prostore, da morajo tako rekoč vso krmo pridelovati na njivah. Ti krmski pridelki so seveda dražji, ker je treba za setev takih rastlin več obdelovanja. Vzlic temu pa živinoreja tudi po teh krajih napreduje in daje gospodarjem lepe dohodke. Obdelovanje njiv in pridelovanje krmskih rastlin stane nekaj več, ali zato so tudi ti pridelki obilnejši in več vredni.

Tudi pri nas občutimo marsikje pomanjkanje travniščin in smo navezani na pridelovanje krme po njivah. V prilog živinoreji, ki je naša najvažnejša panoga, pa kaže, da se ti pridelki še dvignejo, če je dosti prostora na njivah. Povsod ga ni ali marsikatera kmetija bi lahko še nekoliko raztegnila njivski prostor za deteljo in druge krmske rastline. Kjer nam manjka travnikov, si moramo pomagati na ta način. Eno petino celotnega njivskega površja lahko obrnemo za setev krmskih rastlin, ob ugodnih razmerah celo eno četrtino, več pa ne, sicer nam deteljne rastline, ki so glavne zastopnice njivske krme, odpovedo.

Najlaže nadomeščamo travnike z večletno lucerno, če nam ta uspeva, sicer pa z večletnimi mešanici detelj in trav ali s tako imenovanimi menjalnimi travniki, ki jih kosimo po 4 do 6 let, preden jih zopet na novo in na kaki drugi pripravi njiivi zasejemo. Največ prednosti ima v takem primeru seveda lucerna, ki daje največ košenj in najbolj tečno krmo, ki se dá s slamo prav uspešno mešati. Seveda le tam, kjer nam lucerna dobro uspeva in kjer vztraja po 4 do 6 let na svojem prostoru. Po drugih krajih so pa večletne mešanice bolj na mestu. Poleg lucerne in deteljnih in travnih mešanice je sejati pa tudi še druge krmske rastline, da nadomestimo primanjkujočo krmo s travnikov.

Sedaj na zimo je čas, da si napravimo za bodoče gospodarstvo točen načrt za posetev naših njiv s krmskimi sadeži, da bo bolj ustrezno potrebam naše živinoreje, ki jo dosedanje pomanjkanje krme najbolj zadržuje v svojem razvoju in užitekčnosti.

ZIVINSKA PREKUPČIJA IN MEŠETARSTVO.

Malokje je živinska prekupčija tako razvita, kakor je pri nas. Skoraj bi rekel, da je po naših sejmih več prekupčije kakor pa prave kupčije z doma vzrejenimi živalmi.

Če pogledamo na naše sejme po večjih krajih, bi človek sodil, da je naša dežela zelo bogata živinorejska pokrajina in da se lahko ponašamo z obilno domačo prirejo. Toda moti se, kdor bi tako sodil. Vmes je namreč veliko prekupljene živine, ki je lahko že večkrat menjala svojega gospodarja. Na tem sejmju je bila kupljena, na drugem pa zopet prodana, in sicer z malim ali pa tudi večjem dobičkom, kakor je nanasla kupčija, oziroma «konjunktura».

Reja na trg prignanih živali je v pre mnogih primerih torej le začasna in špekulativna. Nahajamo jo posebno v krajih, kjer se pečajo gospodarji z rejo volov, ki jih rabijo za delo in ki jih čez čas prodajo naprej, da bi kaj profitirali in kupili zopet druge, manj vredne. Večkrat kaže vole tudi prepariti, t. j. zamenjati posamezne živali, da so bolj skladne vnanjosti in zato več vredne. Pa tudi iz raznih drugih ozirov so take menjave običajne, na pr. če je treba dorasle in težje vole, ki smo jih oddali mesarju, nadomestiti z mlajšimi in lažjimi, da si prihranimo kaj več na krmu. Številni in dobro obiskani sejmi, ki jih imamo pri nas, dajejo mnogo prilike za tako izmenjavanje živine in sploh za prekupčijo, po-

gosta prekupčija pa daje priliko za začasno in špekulativno rejo.

Vsa ta prekupčija kakor tudi obilni sejmi so dalj že od nekdanj dosti povoda za postanek mešetarjev, ki posredujejo in pospešujejo kupčijo, ki pa niso vselej na mestu. Kakor je po dosedanjih izkušnjah potrebno, da se jih poslužujejo stranke, ki prodajajo in kupujejo, tako bi bilo z ozirom na dosedanje neprilike obstoječega mešetarstva potrebno, da se to posredovanje živinske kupčije uredi s pomočjo oblastnih predpisov.

Mešetarstvo je danes prosta obrt, ki ima tudi svoje slabe strani za prodajalca in kupca, če se prepušča brez potrebnega nadzorstva ljudem, ki ne uživajo potrebnega zaupanja in ki niso zapriseženi. Popolna poštenost in nepristranost je glavna lastnost, ki jo moramo zahtevati od mešetarja. Vsako zavajanje prodajalca ali kupca v živinski kupčiji je obsodbe vredno. Mešetarji bi se ne sneli okoriščati s popivanjejem v gostilnah na škodo svojih strank, kakor se to danes lahko dogaja. Vse to neurejeno in samo sebi prepuščeno mešetarstvo bi se moralo spraviti na pot zakonitega poslovanja. Tudi pristojbine za posredovanje kupčije po mešetarjih bi morale biti določene, oziroma predpisane, da bi kupujoča stranka vedela, kake dolžnosti in pravice ima napram nastopajočim posredovalcem. Kazniva dejanja naj se pa zasledujejo in kaznujejo. Ob urejenih razmerah bi gotovo prenehale pritožbe, ki se danes slišijo zaradi mešetarjev.

Sejmi

- 11. januarja: Planina pri Brežicah, Nova cerkev, Krka-Videm, Zirovnica, Šmarje pri Jelšah;
- 12. januarja: Metlika, Kamnik;
- 13. januarja: Ljutomer (samo za živino);
- 14. januarja: Laško, Verače.

Cene tujemu denarju

- Na zagrebški borzi smo dobili v valutah:
- 1 dolar za okrog 56 Din;
 - v d e v i z a h:
 - 100 italijanskih lir za 281-49 do 287-49 Din;
 - 1 dolar za 56-03 do 56-20 Din;
 - 100 francoskih frankov za 220-77 do 221-43 Din;
 - 100 češkoslovaških kron za 166-59 do 167-09 Din.
- Vojna škoda se je trgovala po 250 Din, investicijsko posojilo pa po 52 do 60 Din.

«No, se bova pa vrstila. Podnevi ti in ponoči jaz, ali pa narobe.»

«Jaz ne pojdem nikamor. Pa tudi denarnice ne dam iz rok, zastonj je vsaka beseda. Kar sem našel, je moje, dokler se ne oglasi pravi lastnik. Nihče mi ne bo odrekel te pravice.»

«Čakaj, oblastvo te bo prisililo, mu je zagrozil. «Pravica ima železne roke, prej ali slej te bo gotovo dosegla...»

Mladeniča je razjezilo, sit je bil neprestanega nadlegovanja. Nič več ga ni mogel poslušati; skrajni čas je že, da mu zabije usta.

Povedal mu je odkrito: «Oblastvo bo tudi zanimalo, čemu je vam toliko az denarnice... Priznajte, da ste mi jo hoteli preplačati...»

Skopuh se je prestrašil tako, da mu ni mogel odgovoriti. Ko se je zavedel, se je pričel opravičevati. «Ako jo kupim, tedaj jo moram vendar plačati. Kdor je pameten, naj presodi...»

«Ako ni nekaj drugega...»

«Kaj neki?»

«Skoro bi rekel, da se vam pozna na obrazu.»

«Meni. Ali si ob pamet?»

«Čemu pa sitnarite kakor mila Jera?»

«Zato, ker ti želim le dobro. Pa me nočeš poslušati.»

«Nekaj imate na srcu...» Fant ni mislil resno, marveč mu je le nagažal.

«Vinko, ne imej me za bedaka! Pusti take otročarije, sicer bova orala...»

«No, pa bodiva prijatelja. Samo o denarnici nič več ne govorite. Dovolj sva že besedovala.»

«Ako že hočeš, pa molčiva oba.» Skopuh se je zadovoljil s skromno željo. «Nikomur ne pravi, kje sva se našla in o čem sva govorila.»

«Čez vsako besedo potegniva debelo črto...»

«Ali boš držal, kar mi obetaš?» je skopuha nekaj skrbelo.

«Povejte rajši, ali me ne boste več nadlegovali.»

Bučar mu je obljubil in segel v roko. Nato je odšel z drsajočimi koraki. Hrbet mu je bil upognjen — težilo ga je nevidno breme.

Vinko je molčal, kakor je bil obljubil. Odslej je imel mir pred nadležnim skopuhom. Kadašta se srečala, se nista niti pozdravila; živela sta kakor tučja v domači vasi.

Skrbnemu mladeniču se je godilo kakor voku v ljutem boju. Dan za dnem so ga napadali dvomi in slutnje so ga neprestano oblegale. Trudil se je na vse načine, kako bi doznal skrivnost, ki obstoji med denarnico in skopuhom. Misli so se mu križale in cepile. Spomin mu je ponovil krik iz temine v viharni noči. Domišljija mu je v čudnih barvah slikala skopuha: Sestanek pod križem je bil čedalje bolj sumljiv in zagoneten. Kdo je zalezoval: ali skopuh Vinka ali Vinko skopuha? Takrat se je pre naglil, s čimer je vse pokvaril. Vsaj nekaj časa naj bi bil počakal.

Taki glasovi so govorili mladeniču proti vaškemu skopuhu. Zagovarjalo pa ga je rahlo šepetanje. Skopuh itak prečuje vse noči in koplje zaklade, saj vedno brska po grobljah, kamor vaščani mečejo odpadke. S kakšnim veseljem po-

bere vsak žebelj, ki ga je kdo izgubil! V kleti ima vse polno različne ropotije.

Prikazni ob križu na robu gozda so za nekaj časa prestale in ljudstvo se je zopet pomirilo. Nekega jutra pa se je ponovno razneslo, da je ponoči nekdo zaklical z obupnim glasom: «Tukaj je izdihnil! Nedolžna kri se bo maščevala!»

Skrivnost naključja.

So ljudje, ki znajo imenitno začeti, nimajo pa potrpežljivosti, da bi vztrajali do konca. Močni in hrabri so, dokler jim gladko teče; čim pa nastanejo ovire, izgubijo veselje ali pa se zbojijo truda. Mnogi omagajo sredi klanca.

Tem je bil Dragarjev Vinko nekoliko podoben. Ni se toliko ustrašil truda, kolikor so ga motili neuspehi, kakršnih se ni bil nadejal. Kamor se je ganil, vselej in povsod mu je spodletelo. To ga je vabilo v mesto, kjer je imel prijatelja, ki mu je vedno priskrbel zaposlitev. Samo pisati mu je bilo treba, pa mu je odpisal: «Pridi! Delo je pripravljeno!»

Pred odhodom se ni nikoli poslavljajal od sedov. Izgubil je na tihem, da ga niso vpraševali, kam odhaja in kdaj se bo vrnil. Poprej se je redno oglasil pri Lesjakovi Minki, svoji zaročenki. Zdaj mu je bila prihranjena tudi ta pot, ker se mu je dekle izneverilo. Kako rad bi jo obiskal ob slovesu kakor druga leta! Do tal bi se bil ponižal, ako bi bil vedel, da jo bo omagal. Tega pa zaradi Lesjaka ni mogel pričakovati.

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na zadnjem mariborskem živinskem sejmu so bile za kilogram žive teže naslednje cene: debeli voli 3-25 do 3-55 Din, poldebili voli 2-25 do 2-75 Din, plemenski voli 3 do 4 Din, bikci za klanje 3 do 4 Din, klavne krave debele 2 do 4 Din, plemenske krave 2-50 do 3 Din, krave za klobasarje 0-75 do 1-25 Din, molzne in breje krave 3 do 3-25 Din, mlada živina 2-50 do 4-25 Din, teleta 4 do 6 Din. Mesne cene: volovsko meso 7 do 12 Din, meso od bikov, krav in telet 4 do 6 Din, telečje meso 8 do 14 Din, svinjsko meso zveže 8 do 14 Din za kilogram.

Kratke vesti

== Ustanovitev Društva rejcev malih živali za dravsko banovino. Rejci kuncev, kokoši, golobov in drugih malih živali iz vse dravske banovine so imeli v nedeljo v ljubljanski restavraciji pri »Novem svetu« lepo obiskan ustanovni občni zbor Društva rejcev malih živali za dravsko banovino. Zbora se je udeležilo 48 zastopnikov iz raznih krajev banovine. Zborovanje je otvoril predsednik pripravljalnega odbora, mlekarški inštruktor g. Franc Krištof iz Ljubljane. Po njegovem pozdravnem nagovoru je poročal o vseh pripravah za ustanovitev društva glavni tajnik, šolski upravitelj iz Šenkovega turna g. Alfonz Inkret, ki je naposled predaval tudi o reji kuncev. Za njim sta predavala g. Janko Adamčič iz Most pri Ljubljani o perotinarstvu in g. Josip Devetak o golobarstvu. Tedaj je prispel na zbor šef odseka za perotinarstvo v kmetijskem ministru g. inž. Gruič, ki je zborovalcem obrazložil stanje perotinarstva v državi. Pri volitvah so bili izvoljeni: za predsednika mlekarški inštruktor g. Franc Krištof (Ljubljana), za podpredsednika zdravnik g. dr. Andrej Jenko (Devica Marija v Polju), za prvega tajnika šolski upravitelj g. Alfonz Inkret (Šenkov turn), za drugega tajnika g. Janko Adamčič (Moste pri Ljubljani), za tretjega tajnika g. Josip Kelnarič (Ljubljana), za blagajnika slaščičar g. Karel Lenardič (Moste pri Ljubljani), za odbornike gg.: Avgust Kregar (Moste pri Ljubljani), Adolf Rohrmann (Kranj), Josip Devetak (Ljubljana) in Jože Vidmar (Moste pri Ljubljani). Članov šteje društvo že okrog 120. Mesečna članarina znaša 2 Din.

== Devetmesečni tečaj za vinarstvo, sadjarstvo in kletarstvo pri banovinski trsnici in dre-

vesnici v Kapeli bo od 1. marca do 30. novembra. V tečaj se sprejme 12 dovolj razvitih in zdravih kmetijskih in vinarjskih mladeničev v starosti najmanj 16 let. Pouk bo praktičen in teoretičen. Gojenci dobe prosto stanovanje, brezplačno popolno oskrbo in mesečno po 50 Din za nabavo potrebnih učil in drugih malenkosti. Svojeručno spisane in s kolki za 25 Din opremljene prošnje, izpopolnjene s krstnimi listi, zdravniškimi izpričevali, odpustnicami ljudske šole, npravstvenimi izpričevali in izjavami staršev, da puste prosilca ves čas v tečaju, je osebno predložiti ali poslati najkasneje do 15. februarja upravniku banovinske trsnice in drevesnice v Kapeli, pošta in železniška postaja Slatina Radenci.

== Dvodnevni kletarski tečaj bo 27. in 28. t. m. pri banovinski trsnici in drevesnici v Kapeli, pošta Slatina Radenci. Pouk bo teoretičen in praktičen in bo trajal dnevno od 8. do 12. in od 14. do 17. Oddaljeni obiskovalci tečaja dobe prenočišče in prispevek za prehrano. Zanimanci, ki se žele tečaja udeležiti, naj to javijo z dopisnico najkasneje do 20. t. m. upravi zgoraj navedene ustanove.

DOPISI

ČRNOMELJ. V vasi Kočevju pri Črnomlju je naglo preminul v najlepši moški dobi posestnik Matija Mišica. Da je bil pokojnik priljubljen, je pričal njegov pogreb, katerega se je udeležilo mnogo občinstva iz Črnomlja. Kot svojega člana so ga spremili na pokopališče v Vojno vas gasilci z godbo, Sokoli pa so mu zapeli žalostinke. Blag mu spomin!

GORENJI LOGATEC. Narodni poslanec gosp. dr. Rape je na svojih agitacijskih splošnih in sestankih poudarjal, da hoče tudi po svoji izvolitvi ostati v stalnem stiku s svojimi volilci, ker mu bo le tako mogoče uspešno zastopati svoj okraj. Zato je uporabil prvi odmor v narodni skupščini, da nas je obiskal in nam poročal o svojem delovanju in o načrtih za najbližjo bodočnost. Njegov sestanek z volilci pri Riharju je imel tako prigrčen in prijateljski značaj, da je vsak udeleženeec mogel uvideti razliko med našim današnjim poslancem in njegovimi predniki. Ako bo g. poslanec, kar tudi verujemo, vztrajal na svoji začetni poti, je ni in ne bo moči, ki bi mu mogla vzeti zaupanje ljudstva. Zvestoba za zvestobo! — Sil-

vestovanje v Sokolskem domu je bilo prav prijetno in domače. Obe enodejanjki sta splošno ugajali in napravili dobro razpoloženje. Godba je pa skrbela, da nam niso noge zaspale.

GORJE PRI BLEDU. Za novo leto smo dobili precej snega, tako da je želja nestrpnih smučarjev izpolnjena. Tu okrog so res krasne smučarske točke, še lepše pa so proti našemu velikanu Triglavu. — Novo leto nam je tudi prineslo polno gorja: odpustitev nekaj delavcev in ostalim skrajšanje delovnih dni in znižanje mezd v tovarnah na Jesenicah in Javnorniku. Velika brezposelnost pa nas je že prej obiskala v lesni industriji. Danes vse tava sem in tja ter zaman išče dela in kruha. Stotine voznikov, ki so bile pred leti lepo zaposlene, so danes skoro brez zasluzka. A še oni, ki vozijo, niso vsi najpotrebnejši. Vozi navadno le tisti, ki je izlicital vožnjo za najnižjo ponudbo.

HUDA JAMA PRI LAŠKEM. Za novo leto je bilo precejšnje število rudarjev (večjih posestnikov in sinov) reduciranih in prid onim, ki niso posestniki. K temu ukrepu rudniškega vodstva je dalo povod posredovanje nekaterih delavskih zaupnikov. — Pripravlja se odbor za ustanovitev Narodne strokovne zveze rudarjev v Hudi jami. Priporoča se rudarjem, da se zvezi pridružijo do zadnjega.

KOPRIVNIK PRI KOČEVJU. Zaradi obolelosti našega župnika bi ostali letos kmalu brez običajne polnočnice. V zadnjem hipu pa nas je izrezal gospod župnik iz sosednje Nemške Loke. Običaj je, da prihajajo ljudje iz sosednjih vasi v kraj že okoli 9. ure in čakajo v tukajšnjih gostilnah na pričetek polnočnice. Da olajša ljudem to čakanje in jim prihrani stroške, je letos priredila tukajšnja sokolska četa na božični večer javno prireditev, h kateri je bil vstop prost. Izralci so v polni meri izpolnili svojo dolžnost, zlasti so se odlikovali sestra Henigmanova, br. Princič in br. Sajeve, pa tudi vsi ostali. Lep je bil prizor, ko je bilo po končani igri prižgano božično drevesce in so prireditelji skupno z občinstvom zapeli znano pesem »Sveta noč«. Ljudje so se zadržali v dvorani vse do pričetka polnočnice in se neprisiljeno zabavali. Igra se je na Stefanovo ponovila. Mnenje vseh je soglasno: tako prišrčnega družabnega življenja, kakor je nastalo med tukajšnjimi Slovenci po ustanovitvi sokolske čete, prej ni bilo nikdar. — Kakor smo že poročali, je dobil tukajšnji občinski odbor 80 stotov koruze za oškodovance po toči in gladujoče. Na posredo-

Pređen je odšel, je pregledal v duhu vse, kar je bil doživel. Najprej jo je ubrisal za neznanec pod Lesjakovim oknom. Kdo ve, kje se skriva, da ga ni mogel izslediti. Take reči se navadno kmalu pokažejo; tu pa ne najde poti, ki bi ga privedla do razkritja.

Potem se mu je zazdelo, da čuje skrivnostni krik iz temine. »Odkod?« se je vprašal in odgovoril: »Od križa na robu gozda.«

Ugibal je, kdo je brskal na kozoleu po njegovih žepih. Zakaj je naposled plašno pobegnil? Čigava je denarnica, katero je našel v črvivem deblu krivega gabra? Zakaj je vzbudila skopuhu toliko poželjenja?

Napočil je dan odhoda. Nikdar se ni bil še tako hudo ločil od doma. Besede so mu uhajale na jok, a oko ni moglo iztisniti nobene solze, ki bi mu olajšala skrito bolečino. Hitro se je poslovil od domačih in stisnil pod pazduho zavitek s potrebno obleko.

Pot ga je privedla mimo križa na robu gozda. Tukaj sta se nenadno sestala s skopuhom v pozni nočni uri. Rekel mu je, da zasleduje strahove. Ali je povedal resnico? Vinku je bilo žal, ker se je bil prenačil. Prehitro se je dal spoznati.

Zaupno se je ozrl na križ, ki je sameval na tistem robu.

Ne daleč od križa je srečal Smolinovega Poldeja. Od takrat, ko sta se sprla ponoči zaradi prikazni, še nista govorila. Vzlic temu sta se ustavila kot stara prijatelja.

«Ali greš?» ga je nagovoril Polde.

«Saj vidiš», mu je odvrnil.

«No, pa kmalu pridi!»

Vinko mu je obljubil poslati svoj naslov, čim si bo uredil bivališče. Prosil je prijatelja, naj mu sporoča novice iz domačega kraja.

Z griča se je videlo nazaj v dolino. »Minka!« je vzdihnil ob pogledu na Celino. »Koliko se je izpremenilo!»

Zamahnil ji je v slovo in zažvižgal:

«Adijo, pa zdrava ostani,
podaj mi še enkrat roko...»

Čas je potekal, toda Vinkovo oko se kar ni moglo ločiti od Celine. Nehote je segel v žep po listič, ki ga je hranil v spomin na nezvesto zaročenko. Nanj mu je nekoč napisala vrstici:

«Jaz sem tvoja, ti pa moj,
večno srečna bom s teboj...»

Črke so bile pisane s črnilom, zato niso tako hitro obledele. Poprej se je ohladilo srce, ki je morda nekoč čutilo, kar je zapisalo. Čedalje večja mu je bila uganka, zakaj je dekle prelomilo dano besedo. Kdaj bo mogel streti ta oreh in izluščiti jedro? Ali bo našel onega, ki je to zakrivil?

Vinko se v mestu ni mogel ukvarjati s spomini na svojo rodno vasico. Njegove misli so bile zbrane pri napornem delu. Trud mu je sladila zavest, da si bo zopet nekaj prihranil. Kadar je naletel med potjo na kakega znanca, tedaj ni bilo časa, da bi se bil z njim pogovoril. Od doma je prejel semintja kako kratko pismo z okorno pisavo. Oče ni posvečal domačim dogodkom ni-

kake pozornosti, zato tudi sinu o njih ni ničesar omenil. Njegovo poročilo se je nanašalo na letino in na kmečko delo.

Zivljenje v mestu je potekalo Vinku brez posebnih doživljajev. Stanoval je v preprosti podstrešni sobici zunaj mesta. Vstajal je zgodaj in odhajal na delo. Ulica je bila takrat še navadno prazna. Bolje oblečeni gospodje in gospe z dišečimi krili so jo napolnili šele pozneje, ko je posijalo solnce. Zaprla so bila tudi pestra izložbena okna, tako da ni mogel nikjer napasti radovednosti.

Ko je zvečer odhajal od dela, so bile mestne ulice sicer živahnejše kakor v zgodnjem jutru. Toda mladenič je bil utrujen in ga niso zanimali poulični prizori. Čim je dospel v stanovanje, je legel k počitku.

Hranil se je ob delovnikih sam, le ob nedeljah je hodil v neko boljše gostilno. Tam je dobival pošto in so ga dobro poznali. Po obedu si je privoščil še kozarec vina in segel po časopisu. Tako mu je minevala nedelja za nedeljo. Rajši se je zabaval sam, kakor bi pohajal po mestu. Včasih je komaj čakal, da se je zvečerilo. Tedaj je šel domov in se zaprl v svoje stanovanje.

Neko pomladno nedeljo si je namenil privoščiti majhno izpremembo. Po obedu je sklenil oditi v okolico, kjer se je vršila ljudska veselica. Napravil pa je račun brez krčmarja. Zadržalo ga je pismo, katero mu je prinesla natakarica tik pred odhodom. Pisava ni bila očetova, zato je bil tembolj radoveden. (Dalje prihodnjič.)

vanje voditeljjev tukajšnjih Slovencev je sresko načelstvo odločilo, da se dá 1300 kilogramov koruze le za delavstvo.

KRANJ. Te dni je v Ljubljani preminila gospa Viktorija Kocbekova, soproga znanega industrijca g. Edmunda Kocbeka v Kranju. Gospa se je nahajala v Ljubljani na obisku pri svojih otrocih, ko jo je popoldne po kosilu nenadno zadela srčna kap. Pokojna gospa je bila neutrudljiva pomočnica svojemu možu v podjetju, katero se jima je posrečilo z neumornim delom dvigniti do današnjega industrijskega podjetja. Vsi, ki so poznali pokojnico, so cenili v njej veliko ljubezen do bližnjega, veliko neumorno delavnost in veliko materinsko srce. Ohranjen naj ji bo časten spomin!

KRANJ. Zadruga rokodelskih in sorodnih obrti v Kranju naznanja, da bodo izkušnje za vajence, ki so dovršili učenje, 28. t. m. ob 8. uri v osnovni šoli. Kdor se še ni javil, naj to stori najkasneje do 15. t. m.

LAŠKO. Tukajšnje društvo «Blago srce» je tudi letos obdarovalo uboge otroke iz občin Laškega, Marijagradca in Sv. Krištofa. Otroci so bili obdarovani z zimsko obleko, perilom in čevlji. S tem je bilo gotovo ustrezno mnogim revnim staršem, ki nimajo zadostnih sredstev, da bi svojim otrokom kupili potrebno obleko in obutev za zimo. Za božične praznike pa se je društvo spomnilo s primernim zneskom tudi ostalih revežev v naši občini.

LJUBNO OB SAVINJI. Hvala za čestitke naši fantom vojakom, našim izseljencem kakor tudi uredništvu in upravi «Domovine». Tudi mi voščimo vsem skupaj srečno in zadovoljno novo leto, ki naj nam prinese boljše čase. Stopamo v novo leto in treba bo zopet vplačati naročnino, kar storimo tudi z veseljem. Želimo, da bi nas v novem letu «Domovina» zopet razveseljevala z lepimi povestmi, poučevala z gospodarskimi članki in nam donášala novice in slike dragih vojakov v tujini. — Delovna kriza je pri nas na vrhuncu. Komaj 20 odstotkov ljudi ima zaslužek, drugi pa trpe pomanjkanje. — Na božični dan popoldne je bilo v cerkvi darovanje za uboge, katerih se posebno sedaj ne manjka. Darovanja se je udeležilo nekoliko žensk in otrok. Zakaj se ne vrši to pri dopoldanskih opravilih, kakor na primer za druge namene: za semenišče, za misijone, za sv. očeta in za zamorčke. Naši sestradani domači ubožci so pač gotovo bolj potrebni podpore. — Volitev smo se tudi pri nas udeležili z nadolovično veščino; glasovali smo pretežno za rojaka g. Pustoslem-

ška, v katerega imamo polno zaupanje. Bilo pa je tudi pri nas nekaj hujskačev proti volitvam. Tem svetujemo, naj gredo pogledat trpljenje naših bratov onstran mej. Upamo, da bodo do prihodnjih volitev tudi ti spoznali, da imamo dobro državno vodstvo, na katero se lahko zanesemo. — Naj zaključimo dopis s pozivom na pridobivanje novih naročnikov po geslu: «Domovina» za nas, mi za «Domovino»!

NOVO MESTO. Ob veliki udeležbi prebivalstva se je te dni vršil pogreb ge. Pepine Jelinčičeve, rojene Jakčeve, edine sestre našega akademskega slikarja Božidarja Jakca. Postala je žrtev materinstva. Pokojnica je bila zaradi svojega prijaznega nastopa splošno priljubljena. Hudo jo bodo poleg sorodnikov pogrešali tudi siromašni dijaki, ki jim je bila zelo naklonjena. Naj ji bo ohranjen blag spomin, sorodnikom pa iskreno sožalje!

POBREZJE. Naši igralci so spet pokazali, da so dobri. Imeli smo priliko videti na našem odru igro «Miklovo Zalo», ki je dosegla izreden uspeh. Dvorana je bila napolnjena do poslednjega kotička. Prireditev je bila pod okriljem Rdečega križa. Tudi to pot je izredno dobro igrala naša znanca gdč. Vera Klemenčičeva v glavni vlogi. Tudi drugi igralci so svojo dolžnost storili in mnogo pripomogli k skupnemu uspehu igre. — V nedeljo pa je gasilno društvo z uspehom predvajalo igro «Španska muha». Tudi tokrat je bila dvorana dobro zasedena in igralci so bili nagrajeni z obilnim ploskanjem. — Kakor doznavamo, namerava še ta mesec gostovati na našem odru odlična igralska družina studenškega Sokola, ki vprizori moderno komedijo «Križnega pajka», ki je že dvakrat, v Studencih in Ljutomeru, dosegla krasen uspeh. — Rdeči križ je priredil za šolsko deca Miklavžev večer, na katerem je bila obdarovana vsa siromašna deca.

RACNA. Sporocam vam pregled rojstev, porok in smrti v lanskem letu. Rojenih je bilo pri nas 20 otrok, in sicer dečkov 12, deklic 8. Med novorojenčki je bil 1 nezakonski. Oklicev je bilo 13, porok pa šest. Umrlo je 15 oseb. Najvišja starost med umrlimi je bila 72 let, in sicer je dosegla to starost enka ženska. — Snega je padlo pri nas preko 30 centimetrov, mraza smo pa imeli že 18 stopinj Celsija pod ničlo.

RADOVICA. Da so volitve že daleč za nami, to vemo, a vendar nam ne boste zamerili, da se tako pozno oglašamo s poročilom o volitvah. Ker čitamo v «Domovini», kako se posamezne občine

hvalijo z dobro poteklimi volitvami, moramo tudi mi povedati svoje. Odrezali smo se prav dobro: od približno 200 volilnih upravičencev jih je glasovalo 130. — Božični prazniki so potekali prav lepo; sedaj pa imamo precej snega. — Želimo vsem čitateljem in čitateljicam «Domovine» srečno novo leto! Oglasili se bomo večkrat v «Domovini», ki jo vsi pridno čitajte!

RADVANJE. Po precejšnjem odmoru se spet oglasimo v naši ljubi «Domovini», ki jo vedno željno pričakujemo. — Naša godba je priredila Miklavžev večer. Pri tej priliki je bila obdarjena sokolska deca in delno tudi druga. — Naš krajevni šolski odbor pa je priredil božičnico. Obdarjena je bila vsa šolska deca s perilom, obleko in čevlji. Obdaritev je stala nad 5000 Din. Tukajšnji Rdeči križ je ves denar, ki ga je prihranil od letnih prireditev, daroval v ta namen. Pri božičnici je najprej izpregovoril g. šolski upravitelj, ki se je v imenu dece zahvalil vsem, ki so pripomogli k uspehu prireditve, nato pa je župan g. Vizovišek imel lep nagovor. Zatim je deca deklamirala in zapela nekaj pesmi. — Občinski proračun je sestavljen in potrjen in ima vsak občan vanj vpogled v občinskem uradu. — Ob priliki zadnjega snežnega zameta je potrgalo vse telefonske žice, tako da smo bili brez zveze z mestom.

SV. BARBARA V HALOZAH. Jakob Voglar nam piše, da ni nikogar napadel, ker to ni njegova navada, in da tudi ni ranil z nožem Franca Bezjaka. Bil je takrat res pri kuhanju žganja pri g. Cvetku, kjer je bilo več mladih fantov, med njimi nekaj izživčev, ki so tekle za njim, ko se je vračal v temi proti domu. Kdo je krivec, ki je ranil Franca Bezjaka, bo ugotovilo sodišče. Voglar se jim je umikal in ni prišel z Bezjakom v dotiko niti z roko.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. V nedeljo 10. januarja takoj po sv. maši bo redni letni občni zbor podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva v šoli pri Sv. Jederti. Sadjarji, pridite vsi. Popoldne ob 16. bo občni zbor Sokola istotam.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. Zadnje dneve je tudi pri nas zapadel precej velik sneg. Zameti so zasuli cesto na nekaterih mestih med Sevcami in Sv. Jedertjo, da je vozovni promet nemogoč. Priporočljivo je, da bi občinska uprava po zgledu drugih občin preskrbela snežni plug in oranje snega, s čimer bi bilo prometu z malimi stroški ustrezno.

Ivan Albrecht:

Mora

«Ce bi le hotela biti pametna», je napol potrdila Tršarica, potem pa v ponosnem zavzetju razgrinjala z močem sliko, ki je bila čedalje bolj bohotna. Mimo Hojnikove hiše bo speljana cesta. Poslopje je trdno, hlevi so prostorni, vrt je velik, dvorišča je dosti in še lepa ravnica pred hišo, kakor nalašč za gostilno. Tudi cesta bo tam nekako na prevesici in bržčas hiša kar na pol pota med trgov in mestom. Na vsako stran bo okoli šest ur hoda. Za voznike bržda nikjer ni ugodnejšega počivališča. Če bi človek že nič ne štel domačinov, je dosti, kar bi pustili vozniki v Hojnikovi krčmi, prejkone bi bilo pa tudi domačih dosti. Saj vsa Oklada ne premore gostilne, čeprav šteje vas blizu šestdeset števil. Nace je res bolj oglat, no, kakor pač vsi Hojniki, ali zato je Zinka ročna in čvrsta in bi bilo prav kakor nalašč: on bolj na gruntu, ona pa v hiši. Dovolj bi bilo dela za oba, imela bi se pa tudi ko Bog na ženitnini. Kar samo bi se jima vrhalo imetje.

Tako sta na peči oče in mati na glas sanjala o hčerkinji sreči, ki jo išče in kliče v Okladi, medtem ko je Zinka vročično hrepenela po Konradu in komaj čakala trenutka, ko jo odvede v daljni pisani svet.

IV.

Cinclja bržčas svoj živ dan še ni bila tako vesela kakor na tiho nedeljo dopoldne, ko se je

uverila, da se ji je Zinka čisto na slepo prepustila. Komaj je ta napravila nekaj korakov od bajte, je ženska zapahnila vežna vrata. Tršarjeva kočja je bila majhna in je Cinclja čisto sama prebivala v njej. V sobi se je stisnila za peč in ves dan varila in kovarila v mislih, kako bo do kraja zamrežila lahkoverno dekle.

Pred dobrimi štirimi leti je bila prišla z rajnim Cincljem v Oklado in se ji ni niti sanjalo, da ji v teh samotah pojde vse tolikanj imenitno v klas.

Sredi zadovoljnosti se je za hip prebudila v njej nekšna mehka otožnost, pa je kakor v začaranem zrealu videla vse življenje pred seboj.

V solčnih Slovenskih goricah je zajokala na svet pod streho siromašnega viničarja. Bratov in sestra je bilo ko jagod na grozdu, pa je bilo že njeno dečinstvo v bedo povito, vendar se otroče ni tega zavedalo. Ko je odmevala z goric vesela pesem, ko je debtela ajda po njivah in so-se belile zidanice v solncu in pričakovale zlahtnega soka, je bilo veselo z veselimi. Iz kuštrave punčke je zrasla vročekrvna Barbika. Viničarski in kmetski sinovi so se ozirali za njo, a tudi marsikak mestni gizdalin je slastno tlesknil z jezikom, če jo je srečal. Barbika je pela ko škrjanček, plesala kakor nobena druga, zaljubljenecem pa se obljubujoče smehljala. Marsikdaj je tekla kri zaradi nje, tako je burila nevkakano mladež. Na njeno zvestobo so se zanašali po štirje hkratu, Barbika pa je odšla v Nemški Gradec za rejenim mošnjikom vinskega trgovca, ki je medlel in

oprezoval za njo po zidanicah. Posihmal se ni več vrnila. Vrtinec jo je zgrabil in sukal po svoje.

Semintja se ji je pač stožilo po zelenih brdih, po njivah, kjer diši ajda, in po tistih toplih nočeh, ko ji je proseče trkala na okno fantovska pesem, ali vrnitve ni bilo. Dalj ko je šla, dalj se ji je odpirala pot. Spoznala je Zagreb in Pešto, blodila v Aleksandriji in na Reki, a nazadnje obnemogla v Trstu. Bila je že Neli in Lolo, nato Ines in Sulamit, Miriam in Gini in Coca nazadnje. Med tavanjem po svetu ni nikdar utegnila spoznati, kako se z neusmiljeno naglico osiplje njena lepota. Pudri in kreme in pomade so pomagale zabrisavati vse brazdine, ki jih je rezal vanjo čas. Šele Coca se je zdrznila, ko so jo vrgli na ulico kakor ničvredno smet. Tedaj je pač najbolj zahrepenela po domu, toda kako naj bi šla? Da je še Neli ali vsaj Lolo. Ne, Coca ne more v Slovenske gorice! Kakor nagnusen zmaj je ržalo med domom in njo izgubljeno življenje. Kakor živa razvalina se je vlačila po ulicah in v temačnih zakotjih propadala. Nočevala je pri sebi podobnih brodolomkah, ki so imele toliko sreče, da so ob zatonu ujele kako bitje, ki jih je vsaj za silo preživljalo.

Bolezen se je je kljub tej nižini ogibala. Nazadnje se ji je celo posrečilo najti druga, ki jo je rešil iz zakajenih beznic. V puhteči soperici je čevljarja Cinclja premagal teran, da jo je mahnil v Trst. Desno nogo je imel za pol peči krajšo od leve in se je kakor izgubljen pajaček opotekal po najbolj zverženih ulicah tržaškega mesta. Možina

DOMAČE NOVOSTI

ST. JURIJ OB JUŽNI ŽELEZNICI. Sestanek volilcev iz St. Jurija in okolice bo 6. t. m. ob pol devetih zjutraj po maši v Cizljevi gostilni. Na sestanku pride narodni poslanec g. Ivan Prekoršek.

SV. KRISTOF PRI LAŠKEM. Vsem posestnikom v območju podružnice Kmetijske družbe se sporoča, da se zbira članarina za leto 1932. samo še do srede 13. t. m. Članarina naša kakor lani 20 Din, ostalih 10 Din prispeva podružnica za vsakega člana. Člani prejmejo po eno jablanovo drevesce brezplačno, dobivajo umetna gnojila po znatno nižani ceni in znatne podpore za cepljenje svinj. Kdor se še ni prijavil, naj se zgleda čimprej pri najbližjem zaupniku podružnice. Zaupniki so že prejeli dotične nabiralne pole. V letu 1931. je štela podružnica 267 članov posestnikov in dolžnost vseh zaupnikov in članov je, da se potrudijo in to število še zvišajo. Res je kriza za denar, vendar se ta članarina z raznimi ugodnostmi in nasveti s strani podružnice dvakrat povrne. Naj ne bo hiše brez strokovnega glasila «Kmetovalca»!

UZENICE. Za nami je leto 1931, zato bo dobro, če se ozremo nekoliko nazaj po važnejših dogodkih preteklega leta. Porodov je bilo leta 1931. samo 48, smrtnih primerov 24, porok pa 5. V tem oziru je torej kakor vobče vsa zadnja leta račun za 100 odstotkov na dobrem. Zdravstveno stanje je bilo v splošnem za l. voljivo. Nekajkrat se je pojavila davica, enkrat tudi škrlatica, in vsakikrat je bila seveda šola zaprta. No, hudega sicer ni bilo nič, ker so vsi okrevali, nerodno pa je bilo to vendar iz drugega vzroka. Šola je bila res vsakikrat po tri dni zaprta, kar bi bilo povsem v redu, če bi se bila takoj zaprla, toda zaprla se je vedno šele četrty dan po raznarjaneju primeru, kar seveda nič ne pomaga. Zlasti zadnji primer, ko se je šola zaprla šele deseti dan po ugotovitvi nalezljive bolezni, je bil nesmiseln. — Gospodarsko stanje je bilo zlasti v drugi polovici leta prav slabo. Les in živina sta bila brez cene, plačila pa neizogibna, zlasti služničadi. Pa tudi davka še ni plačala polovica davkoplačevalcev. Davčnih oproščencev, ki imajo devet ali več otrok, je v naši občini devet; nanje odpade skupaj nekaj nad 1500 Din zemljiškega davka. — Vreme je bilo v splošnem povoljno, le suša v juliju in avgustu je provzročila precejšnje pomanjkanje krme. — Naša hranilnica je zaključila leta 1931. svoje 25. poslovno leto, praznuje torej velik jubilej: četrstoletnico. O tem bomo še poročali.

* **Minister za trgovino in industrijo dr. Kramer** začasno nadomešča zunanega ministra. Ker je zunanji minister obolel in odpotuje na zdravljenje v Davos, je Nj. Vel. kralj imenoval za dobo njegove odsotnosti za namestnika zunanega ministra g. dr. Alberta Kramerja, ministra za trgovino in industrijo.

* **Manifestacijsko zborovanje Narodne Odbrane.** V nedeljo dopoldne sta priredila oblastni odbor in krajevna organizacija Narodne Odbrane v Ljubljani v veliki dvorani Kazine manifestacijsko zborovanje, ki je privabilo toliko članov in prijateljev te naše največje narodno-obrambne organizacije, da je bila dvorana nabito polna. Mnogo je bilo med prisotnimi tudi županov, ki so prišli v Ljubljano volit senatorje. Govorili so predsednik oblastnega odbora dr. Cepuder, delegat centralnega odbora iz Beograda, profesor Gjorgje Angjelović, narodni poslanec župnik Barle, tajnik centralnega odbora Uroš Bjelić, zastopnik mariborske Narodne Odbrane dr. Miloš Vauhnik in polkovnik Novaković. Zborovanje je pokazalo, da je pognala misel Narodne Odbrane že tudi pri nas globoke korenine.

* **Shodi narodnega poslanca g. Spindlerja.** V nedeljo 10. t. m. bo imel narodni poslanec g. Vekoslav Spindler ob pol devetih zjutraj shod pri g. Stepiču v Zibiki, ob dveh popoldne pa pri g. Florjanu Gajšku v Loki pri Zusmu. Prebivalstvo vseh bližnjih občin je vabljenno, da se shodov udeleži.

* **Obupen položaj naših izseljencev v inozemstvu.** V ministrstvu za socialno politiko v Beogradu pazljivo zasledujejo položaj naših izseljencev v inozemstvu, od katerih sprejemajo obupna poročila o njih položaju. Kljub izvedbi najstrožje štednje je ministrstvo vendarle v proračunu znatno povišalo postavko za podporo naših vzglednih delavskih organizacij na Westfalskem, ki bodo ta korak ministrstva za socialno politiko gotovo sprejele z velikim zadovoljstvom. Odločitev ministrstva je pripisati predvsem posredovanju poslancev iz dravske banovine, ki poizkušajo po svojih najboljših močeh pomagati našim rojakom v daljni tujini. Glavno skrb pa posveča sedaj ministrstvo za socialno politiko vprašanju povratka onih naših nesrečnih brezposelnih rudarjev v Nemčiji, katerim groze nemška državna ob-

lastva z izgonom. V ministrstvu izdelujejo že načrt za organiziran povratek teh nesrečnih rojakov in njih sprejem in namestitev v naši državi. V ta namen se je nedavno posvetoval z banom gosp. dr. Marušičem tudi šef izseljenskega oddelka pri ministrstvu za socialno politiko. Na sestanku sta temeljito preučila vse pogoje, s katerimi bo mogoče izvesti povratek naših izseljencev iz Nemčije. Stroške za povratek izseljencev bo krilo ministrstvo za socialno politiko iz izseljenskega sklada, ki pa je danes skoro brez vsakih dohodkov, ker je s prestankom izseljevanja prenehal pritok izseljenske glavarine, ki je bila glavni vir dohodkov. Poleg tega je izseljenski sklad tudi zelo prizadet zaradi povratka naših rojakov iz Francije, kjer se nahaja sedaj najmanj 60.000 naših delavcev. Poleg brezposelnih rojakov v Nemčiji in Franciji pa je tudi v Ameriki vse polno naših državljanov, ki prosijo za državno pomoč, da bi se mogli vrniti v domovino. Samo v Buenos Airesih je nad 500 naših ljudi, ki čakajo na povratek, ki bo stal našo državo najmanj 750.000 dinarjev. V tisoče gre pa število naših rojakov v Severni Ameriki, ki obupno prosijo naše tamkajšnje konzularne zastopnike, da bi jim omogočili z državno podporo povratek v domovino.

* **Novo leto 1932. je prestopno leto** in ima 366 dni. Pričelo se je s petkom in bo končalo s soboto. Predpust bo trajal do 9. februarja, velika noč pa bo 27. marca. Pomlad se prične 20. marca, poletje 21. junija, jesen 23. septembra, zima pa 22. decembra.

* **Smrt uglednega celjskega trgovca.** V nedeljo je umrl v Celju po dolgotrajnem bolehanju znani veletrgovec s papirjem in šolskimi potrebščinami in knjigarar g. Karel Goričar, solastnik tvrčke Goričar & Leskovšek. Pokojnik se je rodil leta 1867. v ugledni narodni družini Goričarjev v Mozirju. Ljudsko šolo je obiskoval v Mozirju, potem se je pa izučil trgovine v Ljubljani. Svoje znanje je šel izpopolniti v Linz. Ko se je vrnil od tam, je stopil v zvezo z g. Francem Leskovškom, ki je imel tedaj v Celju znano Zvezno trgovino. Leta 1909. sta družbenika odprla v poslopju hotela «Belega vola» veletrgovino s papirjem, ki je tako dobro uspevala, da sta čez dve leti že lahko kupila poslopje, kjer je še sedaj ta poslovna Stajerskem sloveča veletrgovina s papirnimi potrebščinami in knjigami. Bodi pokojniku, ki zapušča vdovo z dvema hčerka, ohranjen blag spomin!

* **Slovenski misijonar zajet od kitajskih roparjev in zopet osvobojen.** Nedavno so kitajski raz-

je bil vdovec in toliko v letih, da mu je šlo že spet na otročje, ko ga je Barba spoznala, v njenem naročju pa se je še bolj zmeščal. Še do sape mu ni prav pustila, pa sta že šla pred oltar. V okolici je imel čevljar Cincelj čedno bajto, ki mu jo je bila zapustila prva žena. Otrok ni imel, zato pa je zdaj ženi stregel kakor otroku in bil v vsem njenim željam pokoren.

Počasi si je Barba opomogla in se ji je zahotelo proč iz tistih krajev. Matrone, ki je bila do hlej iskala milosti pri njih, so jo obiskovale in ji slastno pravile vedno nove in zmeraj iste zgodbe, ki so jo spominjale burne minilosti. Nekakšen gnev se je budil v njej in bližina mesta jo je začela plašiti.

Možiček Cincelj jo je začudeno pogledal:

«Kam bi pa rada, Barica?»

Tedaj se je osvostila in vzdihnila:

«Na kmete.»

«Ali ti ni všeč tukaj?» se je zasmilila Janezu Cincelju.

«Nak, ljubi možiček. Ta soparica, prah in ropot, te goličave in ves ta vrvež me bodo zadržali, je pojasnjevala. «Na Gorenjsko bi šla.»

Mož je pomislil.

«Na Gorenjsko ne vem kam», je dejal po kratkem premoru, «a tam za Javornikom imam na Velem polju daljne sorodnike.»

«Pojdiva pa tja», je poprijela ona.

Cincelj je potlej res prodal bajto in sta šla. Žena se je oblekla bolj po kmeto in uvidela, da je v preprostejši obleki dosti bolj človeku

podobna kakor v pisani navlaki, kakršna ji je bila ostala še izza onih dni. Tudi možu je bila takšna bolj in bolj všeč.

Na Velem polju sta najela bajtico in Cincelja se je po malem spet lotila kmetijskega dela. Janez ji je sprva sicer branil, a ko je videl, kako ji to prija, jo ni več odgovarjal. Tako se je s tržaškim prahom otrešla vseh sledov preteklosti. Ostala je posled samoti Cincelja. Bil pa je takrat star Janez Cincelj dve manj kakor sedemdeset let, a ona blizu petdeset.

Mir in redno življenje v naročju zelene prirode, otroško toplu ljubezen dobričine Cincelja, pa morda tudi zavest, da ji posihmal ni treba biti nič več v skrbeh za vsakdanji kruh in da se ji ni treba bati starosti, vse to je Cinceljo neverjetno osvežilo. Skozi nagubano zaveso starosti je kmalu začel zopet prosevati dih one ljubkosti, s kakršno je nekdaj vnemala sreča, v sebi sami pa ni mogla zatreči kali, ki so bile pognale v močvari dolgoletnih blodenj. Med delom na polju je bilo vedno dovolj prilike, da je sproti izvedela vse, kar jeanimalo in trlo, veselilo ali begalo vaške prebivalce, najrajši pa je zmeraj poslušala ljubezenske spletke. Kadar je čula, kako ima ta ali oni svojo izvoljenko iskreno rad, jo je vselej začela grizti nekšna bleđa zavist. Kakor hitro se je toliko udomačila, da je po svoje lahko presojala razmere. Je rada strupeno piknila z jezikom in prižigala v mladih srcih nejevoljo in dvome. Ako ji je uspelo, je bila potolažena in je uživala tajno slast v občutju, da tako maščuje samo sebe.

Ni trajalo dolgo, ko so se ljudje čez in čez bali Cinceljinega jezika, vendar so radi poslušali njene nasvete, posebno ženske.

Kakor se voda razleze po gobi, tako se je neslišno o materi Cincelji razširil sloves, da je sila izkušena in modra. Zenske so pričakovale od nje zmeraj le več in so jo prosile sveta ne le zastran otrok, ampak tudi v boleznih in drugih nadlogah in težavah. Počasi so jo tako rekoč prisilile, da jim je začela dajati čaje in leke za ljubezen in proti njej, maže in kapljice proti vsakim boleznim in še čare, ki naj uničujejo moč urokov in hudega pogleda. Za dobroto so ji nosile jajca in mast, moko in svinjino in sploh vse, kar se jim je zdelo, da ji utegne biti po gođu.

Čevljar Cincelj je bil zbog tega na moč zadovoljen z ženo. Betežen in nadložen siromak ni mogel spati, pa je vstajal pred njo in ji jutro za jutrom še v posteljo prinašal zajtrk.

«Sam Bog te mi je naklonil», ji je večkrat dejal, za kar ga je vselej pobožala po razredčenih lasih.

Kot delavec je bil mož na dobrem glasu. Novega obuvala se sicer ni več loteval, pokrpal pa je vsak čevljev, naj je bil še tako razcapan. In kar je dal Cincelj iz rok, to je držalo! Lahko je človek hodil po nasutih cestah ali razritih poteh, po najbolj skalovitih golcih in koderkoli, Cinceljev čevljev je povsod obveljal.

Dalje prihodajšč.)

bojniki zajeli slovenskega mistjonarja p. Turka in ga odvedli iz Hankova. Generalna kurija frančiškanskega reda v Rimu pa je te dni prejela obvestilo, da je bil p. Turk rešen iz roparskih rok in da se je vrnil v svoj vikarijat v Hankovu.

* **Steklarna v Hrastniku ustavi obrat.** Zednjene tvornice stekla v Zagrebu, ki imajo steklarne v Hrastniku, Rogaški Slatini, Rogatecu in Paračinu, ustavijo obrat. V Hrastniku se bo le še v manjši meri izdelovalo finejše steklo. Pri vseh tvornicah bo odpuščenih okrog 1300 delavcev in bo ostalo tako z družinami vred okrog 4000 ljudi brez kruha. Tvrdba se izgovarja, da je prisiljena k ustavitvi obrata zaradi pomanjkanja naročil in ker ima baje že za 8 milijonov dinarjev stekla v zalogi.

Pri protinskih napadih v sklepkih

se izloča vozljasta gošča, če jo zdravite doma s Pistyjanskim blatom. Gotova kompresa «Cama» in naravna blatasta kocka «Pi Ga.» se dobivata v drogeriji

Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica št. 5

* **Žrtev medloške katastrofe Potočnikova v domači oskrbi.** Te dni so prepeljali iz celjske bolnice na njen dom v Letušu pri Braslovčah učiteljico gdč. Matildo Potočnikovo, ki se je pri avtobusni katastrofi v Medlogu pri Celju nevarno ponesrečila. Njeno življenje je dolgo časa viselo na nitki, saj je nesrečnica ležala v bolnici celo vrsto dni v nezavesti s hudimi ranami na glavi. Njeno stanje se je sedaj toliko izboljšalo, da lahko ostane v domači oskrbi.

* **Nenavadna nesreča na Gorenjskem.** V novi hidrocentrali Kranjske industrijske družbe v Zasiplu, ki je bila dograjena meseca septembra lanskega leta, so preizkusili te dni strojno opremo in zlasti novo postavljeno turbino. Baš na Silvestrov večer, ko so se ti preizkusi nadaljevali, je počila dovodna cev, tako da je voda preplavila strojnico. Monterji, ki so se nahajali v poslopju, so preživeli nekaj hudih trenutkov, ker so se nepričakovano znašli v vodi. Prisotnosti duha strojnika Slivnika, ki je takoj splezal na žerjav in po tej poti rešil tudi ostale, se je zahvaliti, da ni bilo nobene človeške žrtve. Gmotna škoda se sicer še ne da točno preценiti, ker je voda zalila stroje, toda kaže, da ni tako velika, kakor se je domnevalo na prvi pogled. Pričetek obratovanja nove centrale se je zaradi te nezgode moral odložiti za nekaj časa, da se cev popravi. Računa se, da bo obratovanje omogočeno že v kakih dveh tednih.

* **Samomor mladega podnarednika.** Pred kratkim je prišel na dopust k svoji sestri, ki je poročena na Bregu pri Ptuj, podnarednik Franc Hotko, ki je služil vojake v Nišu. Predzadnji ponedeljek zvečer se je podal k svoji izvoljenki, kjer si je nenadno pognal kroglo iz službenega samokresa v sence. Poklicani reševalni avto iz Ptujja ga je takoj odpeljal v javno bolnico, kjer pa je nekaj minut pozneje podlel poškodbi. Kaj je gnalo 21letnega podnarednika v smrt, ni znano, domneva pa se, da nesrečna ljubezen.

* **Puško mu je razneslo.** 23letni posestnik Jožef Dolar iz Polšnika je hotel ustreliti mačko s staro puško. Pri tem pa mu je puško razneslo in ga ranilo na obrazu in levem očesu. Litijski zdravnik dr. Ukmar je ponesrečencu rane na obrazu izpral in ga napotil v ljubljansko bolnico.

* **Poizkušen samomor dveh Slovencev v Zagrebu.** Nedavno si je hotel končati v Zagrebu življenje 67letna hišnica iz Rogaške Slatine Marija Čezmičeva. Popila je manjšo količino luga, pa so ji izprali želodec in jo ohranili pri življenju. Istega dne zjutraj je pa popila večjo količino octove kisline 38letna hišnica Marija Marova iz Maribora. Tudi njo so prepeljali pravočasno v bolnico in ji rešili življenje.

* **Huda nesreča na cirkularki.** V ljubljansko bolnico so prepeljali 27letnega žagarja Alojzija Levstika iz Ortneka pri Ribnici. Levstik je žagal drva, pa je začel z desno roko pod cirkularko,

ki mu jo je med zapestjem in komolecem odrezala. Levstik je izgubil precej krvi.

* **Avto je zgorel.** Gostilničar in posestnik g. Slavko Birtič nima sreče s svojim tovornim avtomobilom. Pobladi mu ga je v Mariboru poškodoval požar, te dni pa se mu je pripetila z njim nesreča, ko je bil na kupčiji na Dolenjskem. Ko se je vračal domov, se mu je nasproti rajhenburške postaje vnel v avtomobilu bencin in je bil sprednji del vozila takoj ves v plamenu. Šofer se je rešil na ta način, da je takoj skočil ven, potem pa sta z g. Birtičem vred skušala s snegom zadušiti ogenj. To pa ni pomagalo in je avto zgorel do koles.

* **Nenadna smrt na poti.** Na Silvestrovo proti poldnevu je prišel z Mute v smeri proti Dravogradu neki možki z aktovko in s svežnjem papirja pod pazduho. Dober streljaj od trga je možu nenadno postalo slabo, da se je moral podati v hišo g. Draučbaljerja, kjer so mu dali v okrepčilo tople čaj. Mož je tožil o bolečinah pri srcu. Ko se je nekoliko opomogel, je hotel nadaljevati pot. Čim pa je stopil na cesto, se je zgrudil nezavesten na tla. Nesrečnika so prenesli zopet v hišo Draučbaljerjevih, kjer je v nekaj minutah izdihnil. Pri pregledu njegovih listin so ugotovili, da gre za Ivana Murška, zastopnika «Ljudske samopomoči» v Mariboru.

* **Smrtna žrtev silvestrovskega veseljačenja.** Na novega leta dan zgodaj zjutraj so našli ptujski okoličani, ki so šli k rani maši v Ptuj, nedaleč proč od parne žage g. Ivana Vindiša v snegu mrtvega moškega, čigar istovetnosti niso mogli ugotoviti. Neznane truplo so takoj prenesli v bližnjo hišo in poizkušali nesrečnika na vse načine obuditi k življenju, a je bilo vse zaman. Istega dne se je pritožila Marija Šafarjeva, posestnica v Rogoznici, napram Mariji Šimenkovi, da njenega moža še od prejšnjega večera ni domov. Šimenkova, ki je bila tudi v Ptuj pri maši, je slišala od več ljudi, da so pri Vindiševi žagi našli v snegu zmrzlega moškega. V slutnji, da je to morda mož Marije Šafarjeve, je pohitela na kraj

Kako postanem dober godbenik.

To brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbil MEINEL & HEROLD v Mariboru št. 104—B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izvežbanemu godbeniku. Zahtevajte knjižico takoj z navadno dopisnico!

nesreče, kjer je res ugotovila v mrtvecu Jožefa Šafarja. Kakor se je pozneje ugotovilo, je bil vzrok smrti alkohol. Šafar je na Silvestrovo popival v neki gostilni v Ptuj in je gotovo zaradi omamljenosti po alkoholu na potu domov omagal, se zgrudil v sneg in spričo hudega mraza zmrznil.

* **Roparski napad.** Izredno drzen roparski napad je bil izvršen v okolici Smlednika. Posestnico Marijo Stenovčevo iz Moš, ki se je vračala domov, je dohitel zvečer malo pred Sv. Valburga mlajši možki. Pridružil se jej je, jo začel spraševati, čigava je, nato pa se jel aznimati tudi, ali ima pri sebi denar. Nenadno jo je pograbil in jo podrl na tla. Neznanec je nato hitro posegel v njeno košaro, zgrabil denarnico, ki jo je imela skrito v košari, in izginil v temni gozd. Napadena Stenovčeva je kričala in so res na njeno upitje prihiteli bližnji stanovalci. Zasedovali so roparja precej časa, vendar brezuspešno. Orožniki so naslednji dan uvedli poostreno zasledovanje. Dognali so, da je bil napadalec na Stenovčevo najbrže neki Peter, približno 30 let star fant, doma iz okolice Kranja, ki se sploh rad potepa po smledniški okolici.

* **Krvav spopad med pijanimi fanti.** Nedavno so se na cesti pri Školah na Dravskem polju sprli in stekli pijani fantje. V spopadu sta dobila nevarne rane 18letni Anton Medved in 35letni Ivan Urnak. Prepeljati so ju morali v mariborsko bolnišnico.

* **Nočni požig.** V Motniku je nekdo zažgal v noči od 23. na 24. t. m. ubogi vdovi Luriji Štrajharjevi njeno hišico. Na pomoč prispel ljudje so

rešili večino oprave, seveda so krma, drva in jestvine s hišico vred postali žrtev plamena.

* **Vlomilska trojica pred mariborskim senatom.** Letošnji jesen je ograjala vlomilska tolpa Dravsko dolino med Marenbergom in Falu ter izvršila številne vlome, ki so dlje časa ostali nepojasneni. Naposled pa so padli v roke pravici trije nepridipravi: 32letni brezposelni natakar Miroslav Ličen, 43letni delavec Jožef Hauptman iz Dobrenja in 35letni delavec Rudolf Tarkuš, ki so se morali te dni zagovarjati pred mariborskim senatom. Vsi trije so bili že večkrat prej kaznovani zaradi tatvin, med temi Tarkuš petkrat in Hauptman sedemkrat. Vlome so priznali, zvržali pa so krivdo drug na drugega. Obsojeni so bili: Miroslav Ličen na sedem let robije, trajno izgubo častnih pravic in tri leta prisilne delavnice, Jožef Hauptman na osem let robije, trajno izgubo častnih pravic in triletni pridržek po prestani kazni, Rudolf Tarkuš pa na šest let robije, triletni pridržek in trajno izgubo častnih pravic.

* **Brat brata z nožem.** Pri posestniku Jožefu Krmku na Policah pri Gornji Radgoni so kuhali žganje, pri čemer sta se močne kapljice preveč nasrkala brata 21letni Jakob in 17letni Franc Divjak iz Polie, ki sta splošno znana razgrajčar. Ker se ostali fantje za njuno izzivanje niso zmednili, sta se slednjič sprla sama med seboj. Mlajši brat France je postal nasilen in so ga ostali fantje kratkotalo postavili na cesto in zapodili od hiše. Vinjen in srdit se je podal domov ter legel k počitku v posteljo v zadnji sobi, kjer ponočije običajno tudi starejši brat Jakob. V posteljo pa je legel oborožen z bajonetom ter čul do časa, da se je vrnil domov brat Jakob. Medtem je France že skoval načrt, da se mu osveti. Ko je Jakob vinjen stopil v sobo in se oblečen zvalil v svojo posteljo, je vstal iz svoje postelje France in navalil na brata, ga potegnil s postelje in vrgel na tla, držeč v roki bajonet, s katerim je hotel brata zaklati. Vendar je Jakob še pravočasno odbil udarec. Urno je potegnil nato svoj žepni nožiček in z njim začel obdelovati Franceta. Poškodoval ga je na levem podlehju. Njun prepir in pretep so slišali ostali domači, ki so srdita brata razdvojili, da sta slednjič le ločeno prespala nesrečno noč in se streznila. Romati pa bosta morala k sodišču, kjer sta že znana gosta, da prejmeta primerno plačilo za žalostno bratovsko ljubezen.

* **Velike tatvine v slovenjgraški trgovini.** V eni zadnjih noči se je vračal v Slovenjgradu iz kavarne g. Vinko Puncer v svoje stanovanje. Ko je odprl hišna vrata, je na veliko začudenje zapazil vrata, ki vodijo iz veže v trgovino, odprta. V tem se je prikazal med vrati neznan človek z večjim paketom blaga pod pazduho. G. Puncer je neznanca zgrabil za suknjo. Med ruvanjem se je pa vlomilec izmuznil iz suknje in pobegnil v temno noč. Ker zaradi pozne nočne ure ni bilo mogoče nikogar poklicati na pomoč, je bilo tudi vsako zasledovanje brezuspešno. G. Puncer si je obraz ponočnega obiskovalca dobro zapomnil in je v njegovih rokah bila tudi vlomilčeva suknja, zato so kmalu odkrili vlomilca v osebi nekega hlapca, ki je uslužben pri hišnem gospodarju g. Druškoviču. Ko so ga prijeli, je priznal vlom in več drugih tatvin, pri katerih so mu pomagali še trije drugi hlapci, uslužbeni pri g. Druškoviču. Tudi te so zaprli.

DOBRO TOALTNO MILO

ne sme le prijetno dišati, temveč mora tudi po svojih sestavinah v medicinskem zmislu delovati očiščejoče na kožo. Samo tako lahko koristi pri negovanju telesa. Prav zato so Fellerjeva Elsa-mila zdravja in lepote tako cenjena. Omot s 5 vrstami mila za 52 Din se dobiva brez nadaljnjih stroškov pri lekarnarju Evgenju V. Fellerju v Stubičji Donji, Elsa-trg 360, savska banovina.

* **Lažni trgovinski potnik.** V začetku decembra se je pojavil v Dravski dolini neki Ivan Stubeč, ki se je izdajal za Avgusta Štubca, trgovinskega potnika, uslužbenca pri tvrdki Centri v Ljubljani. Ponujal je šivalne stroje, gramofone,

gramofonske plošče in drugo. Ker je zelo samozavestno nastopal, je delal dokaj dobre kupčije in je na račun naročil prejemal tudi znatne zneske denarja. S seboj je nosil naročilnice z enako štampiljko, kakor jo ima tvrdka Centra v Ljubljani, imel pa je tudi ponarejeno legitimacijo iste tvrdke na ime Alojzij Štuhec. S temi važnimi listinami jo je pogumno primahal v Vuhred in Marenberg ter zbral naročila. Ker eden naročnikov le predolgo ni prejel kupljenih reči, ki jih je že delno plačal, se je obrnil na omenjeno tvrdko, ki pa je naročilo zanikala. Prav tako tudi to, da bi trgovinski potnik Štuhec bil pri njej uslužben. Tudi po drugih krajih Dravske doline je Štuhec osleparil razne ljudi za znatne vsote denarja. Štuhec je doma iz Ljubljane. Oblastva ga marljivo zasledujejo.

* **Trije junaki s keli.** Te dni se je vračal Ivan Belšak, posestnik z Gorenškega vrha, po občinski cesti domov. Že v mraku je stopal mimo hiše Franca Krajnc v Brezovcu. Nenadno pa so planili izza hiše Franc Krajnc, posestnik iz Brezovca, Janez Krajnc, posestnikov sin iz iste vasi, in Ivan Krajnc, delavec iz Gruškoveca, ter ga brez vsakega povoda napadli. Franc Krajnc je tiščal Belšakovo glavo k tlom in rekel proti ostalima: «Le udarita!» Tepli so ga s keli po vsem telesu in je dobil napadenec tri udarce na desno roko nad laktom, pet udarcev na glavo in pet udarcev po levi nogi. Pri tej priliki mu je vzel Janez Krajnc tudi samokres. Belšak je moral iskati zdravniško pomoč. Še prej je pa ta čudna trojica skupno z drugimi fanti razsajala pri Martinu Kokotu v Pestikah. Napadli so tudi Kokota s keli in ga pretepli po vsem telesu. Orožništvo je našlo še drugi dan na licu mesta dva zlomljena kila. Ivan in Janez Krajnc sta znana kot sirova pretepača. Pretepaška trojica je bila zaradi svojih dejanj ovadena in se bo morala zagovarjati pred sodiščem.

* **Krvno, kožno in živčno bolni** dosežejo z uporabo naravne «**Franc Jožefove**» grenčice urejeno prebavo. Specialni zdravniki silnega slovesa spričujejo, da so z učinkom stare preizkušene «**Franc Jožefove**» vode zadovoljni vsakekor. «**Franc Jožefova**» grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Novoletni pozdravi

Kumanovo. Vsem prijateljem in bralcem «**Domovine**» želimo srečno novo leto slovenski orožniki iz Kumanova: narednik Alojzij Vidmar in žena Režika (Novo mesto), podnarednik Josip Hrovatič (Novo mesto) in žena Marija (Radeče pri Zidanem mostu), kaplar Ivan Mlakar (Celje).

Lešjane. Preljuba «**Domovina**», iz vseh delov sveta prejemaš čestitke za boljše novo leto. Tudi tu v Lešljanah v Bosni živimo Slovenci rudarji, ki želimo srečno novo leto vsem bralcem in bralkam «**Domovine**», posebno pa slovenskim fantom in dekletom: Vojmil Vastič (Hrastnik), Ivan Lap (Mengeška Loka), Filip Pucelj (Prevalje), Anton Kostevšek (Sv. Lovrene na Dravskem polju), Ivan Petek (Sv. Rupert v Savinjski dolini), Henrik Amon (Pilštanj pri Kozjem), Pepi Bobek (Marija Magdalena), Franjo Osterc in Ivan Mesarec (Velika Nedelja).

Eygelsheven (Holandsko) Malokdaj čitamo v «**Domovini**» od nas kak dopis, dasi tudi tukaj ne zmanjka novic, ki so pa po večini vse žalostne. Tukaj v dveh rudnikih že dva meseca praznujemo po en šiht na teden, tako da delamo samo pet dni. Ne vem, kaj bo, če bodo še plačo zmanjšali. Potem bo skoro boljše, da se zopet vrnemo v domovino. — V ponedeljek 28. decembra se je smrtno ponesrečil rojak Ivan Vortičič. Pokojnik je bil miren fant. Doma je bil od Šmarjete na Dolenjskem. Naj mu sveti večna luč! — Srečno novo leto želi vsem čitateljem in čitateljicam «**Domovine**» dopisnik.

Pristopajte k Vodnikovi družbi!

Cigankino prerokovanje

Petranov Tomaž je bogat kmet. Nekdaj je bil veseljak, da si je vsakdo poželed njegove družbe. Pa mu je umrla hčerka edinka. Vsa Petranova dobrodušnost je izginila. Odslej je hodil mrk in sam vase zaprt okoli. Delal je pa še bolj kakor prej. Menda je iskal v delu utehe in pozabljenja.

Njegova žena Mreta ga je večkrat opazovala, odkimavala z glavo in se jezila nad usodo, ki jima ne privošči niti drobnega otročiča. Mož se ji je smilil. Tolazila ga je:

«No, res je že tri leta, odkar nas je štoklja obiskala. Zato pa še ne smeva obupati!»

Petranka je pričela hoditi v posvete, a vaške ženice ji niso vedele ničesar pametnega svetovati.

Slučajno so pa za vasjo taborili cigani. Neka stara ciganka je prosjčila in prerokovala srečo po hišah. Oglasila se je tudi pri Petranovih.

Gospodinja ji je zaupala svoje skrbi in težave. Potolazila ji je, da si želi otroka, ker vidi, kako je možu hudo, pa tudi sama bi bila vesela malega neboljenca.

Ciganka je takoj videla, odkod pihlja veter. Zgovorno je pričela:

«Morda bi se dalo kaj napraviti. Toda za to potrebujem mnogo reči. Nekaj bi bilo za zdravila, nekaj pa zame.»

«Prav, prav», je odgovorila Petranka.

Ciganka jo je resno pogledala in rekla:

«Prinesite mi dva kilograma slanine, vrečico moke, nekaj svinjskega mesa in vrečo krompirja v naš tabor za vasjo. Pa jajčk ne pozabite! Potem vam bom že povedala, kako in kaj.»

Ker si je Petranka tako želela dete, je starko slušala. Pod večer je natovorila voziček in ga vlekla čez polje.

Ko se je približala ciganskemu šatoru, ji je že pritekla nasproti stara ciganka sama.

Pred vhomom so pa sprejeli Petranko drugi cigani. Hitro so vse raztovorili in odnesli.

«Pojdiva kar notri! Vse je pripravljeno!» je svečano ukazala starka.

Vstopili sta. Cigani so se nekam porazgubili. Ostali sta sami.

Sredi šatora je gorel ogenj. Na ognju je stal velik črn kotel, iz katerega se je kadilo.

Ciganka je pristopila h kotlu. Kmetici je pokazala nizec umazan stolec, češ, naj sede.

Petranka je sedla in se zagledala v starko.

Čarovnica je pričela čarati. Sklanjala se je nad kotlom, mrmrala nerazumljive besede, vrtela oči, kimala z glavo in globoko dihala.

Potem se je trikrat zasukala, zatulila kakor sova in zastrmela v kotel.

Nekaj časa je bilo vse tiho.

Ciganka se je dvignila in rekla Petranki:

«Pristopite in trikrat globoko potegnite sapo iz kotla!»

Petranka je takoj pristopila. Nagnila se je nad kotel in trikrat krepko zadihala.

Zazdelo se ji je, da prihaja iz kotla vonj po kavi. No, ni se brigala za to.

Ciganka se je spet nagnila nad kotel in pričela mešati tekočino.

Odkimala je z glavo in rekla:

«Moji ljudje bodo zdajle napravili iz vse vaše slanine drobno kepico čudovite masti. Vsak večer jo boste morali samo drobtinico izpiti v kavi.

Komaj je to povedala, je vstopil mlad črn cigan. Prinesel je nekaj v papir zavitega in smoli podobnega ter izročil Petranki.

Kmetica je vzela zavitek in ga dala v žep.

Čarovnica je nadaljevala:

«Še enkrat morate potegniti sapo iz kotla! Močno zadihajte! Zdaj vam še ne morem ničesar obljubiti, ker nisem ničesar videla. Upam pa, da bo zdaj boljše!»

Petranka jo je slušala in spet zadihala.

Ciganka je pogledala v kotel in od veselja zavpila:

«Vse je dobro, vse je dobro! Le brez skrbi bodite!»

Kmetica se je oddahnila. Segla je v žep in privlekla na dan stotak. Hvaležno ga je stisnila ciganki v roko:

«Vzemite še tole za vaš trud! Če bo pomagalo, vas ne bom nikoli pozabila. Le oglasite se še v naši hiši!»

«Hvala lepa, pa srečni ostanite! Čez leto dni pridemo spet tod mimo. Boste videli, da me ne boste pozabili. E, stara ciganka zna vse, le sebi ne sme in ne more pričarati sreče!»

Zamišljeno je zamahnila z roko in pospremila Petranko iz šatora.

Petranka je takoj odhitela domov.

Ko ni še prestopila hišnega praga, ji je prišel nasproti mož:

«Kje si pa hodila? Od daleč sem te videl, da si lezla s cizo čez polje. Kaj si vendar peljala in kam?»

«Sam veš, da nimam nikoli slabih potov!» ga je žena zavrnila.

«Bodi no, bodi! Ne imej skrivnosti! Menda imam pravico, da te vprašam, kje hodiš.»

«Seveda jo imaš!» je rekla in umolknila. Moža se je kar bala. Naposled mu je pa vendarle vse povedala.

Petran se je kar zgrabil za glavo:

«Da si tako neumna, si pač nisem mogel misliti!»

Bila je užaljena:

«Ne bodi tak! Boš videl, da bo pomagalo! Še hvaležen mi boš! Kadar boš videl staro ciganko, se ji boš sam rad zahvalil in ji postregel. Cigani znajo več kakor drugi ljudje!»

Gospodar se ni hotel prerekati. Molčal je.

Petranka je odslej vsak večer oddrobila košček zdravil in jih izpila v kavi. Sicer so imela zdravila okus po smrekovi smoli, pa kaj za to, vsaka zdravila morajo imeti svoj okus.

Minili so meseci. Petranka je že izgubila vero v ciganko. Zdravila je že davno porabila.

Petran ni žene nikoli vprašal, kako in kaj. On se je že spoprijaznil z usodo.

Vendarle se je zgodilo drugace.

Štirinajst dni pred božičem je gospodinja postala nekam zamišljena. Čim bolj se je bližal božič, tem veselejša je bila. Na sveti večer je pa omenila svojemu možu:

«Še bomo potrebovali zibelko. Ciganka je vendarle imela prav.»

Gospodar se je nasmehnil:

«Morda je ciganka ugenila, toda zato se ji ni treba zahvaljevati! Če bomo kupovali, nima ciganka pri tem nobene zasluge, kajti kupovali bomo, če bi ona kaj prerokovala ali pa nič!»

Bil je pa silno vesel ženine novice.

Ko je prihodnje leto prišla ciganska družina skozi vas, ni nihče opazil med cigani stare ciganke.

Babnica se je pač spomnila, da je nalagala kmetico Petranko. Zdaj jo je zaskrbelo, kako je, pa se rajši ni prikazala. Sicer je bila prepričana, da bo Petranove danes ali jutri pač obiskala štoklja, saj sta bila oba krepka in zdrava, ni pa vedela, če se je to že zgodilo. Zato je ostala previdna.

Ciganski otročaji so kmalu švigali po vasi in prosjčili okoli.

Prišli so tudi k Petranovim, kamor jih je poslala stara ciganka in jim naročila, naj dobro pogledajo, če ni v hiši kakega majhnega otroka. Seveda so cigani takoj opazili dojenca. Če bi ga ne bili opazili, bi ga bili morali slišati, kajti prav tedaj se je drl na žive in mrtve.

Urno so odpetali nazaj v taborišče.

Prihodnji dan je že bila stara ciganka pri Petranovih. Ko je zagledala gospodinjo, so ji jelo curljati solze ginjenja po nagubanih licih:

«Blagor vam, ker ste verovali, zato ste bili uslišani! Nikar me ne pozabite!»

Petranka se je nasmehnila.

Ciganka ji je tožila, da ji je umrl najdražji sin, da je zapustil majhnega otroka in da mu nima dati kaj jesti.

Dobra Petranova mati ji je spet vsega naložila.

Preden je starka odšla, se je nagnila nad zibelko, pogledala fantička in nekaj mrmrala.

Gospodinja jo je vprašala:

«Kaj pa vendar mrmrate, mamica?»

«Malo počarati moram, da ga ne bo zgrabila kaka bolezen. Takega črvička včasih hitro prime.»

Petranka je bila zadovoljna. Ko je ciganka odšla, ji je gospodinja prijazno pokimala in se od nje poslovila.

Na srečo so cigani kmalu odšli, sicer bi bila starki slaba predla.

Kakor ni bila ciganka vzrok, da je Petranka dobila dete, tako tudi ni bila kriva, da je otrok kmalu po njenem odhodu zbolel in umrl.

Zdaj je Petranka divjala. Žugala je, da bo čarovnico naznanila, ker ji je s čaranjem umorila otroka.

Možu je tožila:

«Premalo sem ji dala! Če bi bila vedela, bi ji bila še več navalila!»

«Bodi no pametna!» jo je tolažil Petran, ki je bil sam tolažbe potreben.

*

To je bilo pred več leti.

Lani sem bil ob božiču doma. Obiskal sem tudi Petranove. Smehljaje sta me oba sprejela.

Pod jaselcami je stala lepo pisana zibelka.

Petran mi je takoj predstavil svojega sina, ki je bil že nad leto dni star.

Dejal je:

«Vidite! Ta je pravi junak! Ni ga pričarala ciganka, pa tudi zdravja mu ni začarala! Moja žena se je zdaj boji kakor hudič križa. Večkrat sem ji že pravil, da je ciganka na vsem nedolžna. Nič ne pomaga. Vražasta je in bo ostala do svoje smrti. Trma je pač trma!»

«Pa kaj! Da imamo le tegale našega kričača!» je dostavil in se vesel ozrl v zibelko.

Gustav Strniša.

Kranjski Janez in tripolitanski lovec

Kakor po navadi smo se po končanem lovu zatekli v najbližjo gostilno, da napravimo tamkaj zadnji pogon, kajpak po suhem grlu. Ko smo se nekoliko ogreli, je prišel pripovedovati naš nikdar ugnani mojster vseh lovec naslednjo povest:

«Nekoč se je vozil na progi Ljubljana—Jesenice bogat Lah iz Tripolitanije. Tujec si je baš ogledoval naše krasne planine, ko je stopil v voz lovec Janez, prislomil prazno puško k vratom kupa in sedel nasproti Lahu.

Ta se je obrnil ter začel motriti loveca Janeza, naposled pa izpregovoril v slabi nemščini, ki jo je Janez kljub vsemu razumel, saj je bil v svetovni vojni, kjer se je navadil na vse jezikovne zmešnjave. Razgovor med obema je bil naslednji:

Tujec: «Vi ste lovec?»

Janez: «Da, in še k temu zaprisežen lovec!»

Tujec: «A kako divjačino imate v teh krajih?»

Janez: «No, gamze, srne, zajce, divje peteline, rušovec in še drugo drobnarijo.»

Tujec: «To ni divjačina; na tako revščino bi niti ne streljal.»

Janez: «Seveda, to niso vaši vrabei in vaše lastovke! Sicer vas pa nihče ne sili, da bi streljali na tako drobnarijo.»

Tujec: «Slabo ste me razumeli. Vedeti morate, da prihajam iz naših afriških kolonij v Tripolitaniji. Tam imamo docela drugačno divjačino kakor v Evropi. Ali poznate leva, žirafa, slona, hijeno, nosoroga?»

Janez: «Živih še nisem videl, pač pa naslikane.»

Tujec: «Se mi je videlo kaj takega. Lov na take zverine je šele pravi lov in za ta lov mora imeti človek poseben pogum.»

Janez: «Kajpak, kajpak, pogum je treba imeti, seveda...»

Tujec: «Ali veste, kje je Tripolitanija? Ali veste, kje je Sahara?»

Janez: «Tam nekje v Afriki. Ali ne?»

Tujec: «Pogodeno! Sedaj me pa poslušajte, kako lovimo v puščavi. Pred dobrim tednom dni sem sedel v neki kavarni v Tripolisu in srebal pristno kavo, ki je zrastle v naši koloniji. Pasel sem dolg čas, pa se mi je hipno zahotelo iti nekoliko na lov. Z lahko kočijo, v katero sta bila vprežena dva prava žrebca arabca, se odpeljem 200 kilometrov v puščavo. Vozili smo se hitro kakor blisk. Naenkrat zagledam sredi širne planote velikega leva, ki se je zaljubljeno sukalo okoli levinje. Moja puška strelja zanesljivo na pet kilometrov razdalje, a lev je bil oddaljen od mene samo štiri kilometre, torej zanesljiv strel skozi sredino srca. Dvignem puško k licu, pomerim, bum, in lev je ležal mrtev na tleh. Pognal sem konjiča do mrtvega leva, ga pobral, zvil skupaj, stlačil v nahrbtnik in se odpeljal domov.»

Janez: «Vsi hudiči, ta je pa dobra. To ste pa izvrstno pogodili!»

Tujec: «Tudi meni se tako vidi. Naslednji dan sem šel zopet na lov. To pot sem se peljal s svojim lahkim avtomobilom «Fiatom» najmanj 1000 kilometrov v puščavo in se nisem oziral na množice levov in hijen, ki sem jih srečeval med potjo. Naposled pa le zagledam v oddaljenosti petih kilometrov veliko žirafa, ki je stala v senci visoke palme in mulila listje. Hm, si mislim, baš prava razdalja za lep strel v srce. Dvignem puško, pomerim, bum, in žirafa je klecnila mrtva na tla. Tudi žirafa sem pobral, zvil skupaj, jo zmašil v nahrbtnik, naložil na avto ter se odpeljal domov.»

Janez: «Ta je pa še boljša!»

Tujec: «Mislim! Preden pa sem se odpeljal iz Tripolisa, sem si dejal, da bi bilo dobro ustreliti še kako večjo žival. Na piki sem imel starega slona, ki sem ga nekoč videl v pragozdu. Da bi hitreje opravil, sem si najel majhen aeroplan ter odletel v osrčje črne Afrike. Svojega starega znanca sem zagledal sredi velikega tropa slonov. Slona je treba streljati seveda v oko. Na dva kilometra razdalje bi se mi moral tak mojstrski strel vsekakor posrečiti. Dvignem puško k licu, pomerim, bu...»

Janez: «Kaj mislite tudi slona ustreliti?»

Tujec: «Seveda! Čemu me motite?»

Janez: «Milijon namalanih! Če že hočete, le kar pomerite na slona in streljate ga tudi še lahko, toda ako tudi tega slona zvijete skupaj, ga zbašete v nahrbtnik in odpeljete s svojim aeroplanom v Tripolis, vam prisolim tako pristno kranjsko zaušnico, da boste vse življenje pomnili, kdaj ste hoteli imeti za norca pristnega gorenjskega loveca!»

Prispela sta baš na Jesenice in Janez je žurno izstopil, preklinjaje salamenskega tujca, a Lah se je čudil, kako to, da mu Kranjec ni hotel verjeti resničnih lovskih doživljajev iz črne Afrike.

Silvester.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

BOŽIČNE JASLICE KOLA JUGOSLOVENSКИH SESTER NA BLANCI.

Blanca, januarja.

Mlada podružnica Kola jugoslovenskih sester na Blanci je pokazala že prve sadove svojega marljivega človekoljubnega dela. Dušitvo, ki šteje preko 60 članic kmetijskih mater, je priredilo 23. decembra božične jaslince z obdaritvijo revne dece in onemoglih siromakov. V okrašeni šolski sobi, kjer so bile jaslince in božično drevo, se je zbralo mnogo dece in staršev. Predsednica gospa Bergantova je v pozdravnem nagovoru na vse navzočne pojasnila pomen tega društva in se obenem zahvalila vsem darovalcem in sotrudnikom, ki so pripomogli k uspešni prireditvi. Obdarovanih je bilo 52 otrok in 24 starih onemoglih ženic,

Obilno so bili obdarjeni otroci z zimskim perilom, obleko in šolskimi potrebščinami. Solze veselja so se utrnile marsikateri materi in radostno so žarele oči naših malčkov ob pogledu na lepa darila. Po nagovoru gospe predsednice je zapela šolska deca nekaj božičnih pesmi in sledilo je tudi nekaj deklamacij.

Podružnici Kola jugoslovenskih sester na Blanci lahko iskreno čestitamo k uspehu te prve božičnice. Vsem darovalcem, ki so ji pripomogli k uspehi obdaritvi, v imenu obdarovancev najlepša zahvala!

Na udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju, poslano z ustanovnega občnega zbora, je podružnica prejela zahvalno brzojavko. -

V SPOMIN ANTONU POREKARJU.

Maribor, januarja.

Na božič popoldne je legel k večnemu počitku eden naših najstarejših in najuglednejših širiteljev narodne prosvete, upokojeni nadučitelj g. Anton Porekar. Lani 9. avgusta je ta vrli mož s petimi svojimi tovariši praznoval na sestanku v Laškem petdesetletnico mature na mariborskem učiteljskišču.

Rodil se je pokojnik l. 1845 pri Mali Nedelji kot zdravnikov sin. Študiral je gimnazijo in potem zdravilstvo na visoki šoli, kar pa je opustil in leta 1881. napravil maturo na mariborskem učiteljskišču. Kot učitelj je služboval v Ormožu, Rogatcu, Petrovčah in na ptujski okoliški šoli, a do leta 1888. do konca 1924., torej celih 36 let, je bil nadučitelj na Humu pri Ormožu. Vselej in povsod je bil delaven član narodnih društev, kjer si je stekel marsikatero zasluge. Zlasti je bil priljubljen zaradi svojega zvonkega čistega tenorja. Na Humu je deloval v vseobčo korist in za narodovo prosvetljenost. Njegova zasluga je, da se je humska šola razširila iz dvorazrednice postopno v štirirazrednico. Kmetom je bil ljubezniv prijatelj in svetovalec. Številni njegovi učenci so danes umni in ugledni gospodarji.

Leta 1893. se je bil poročil z Angelo iz občne znane rodbine Elsbacherjeve v Laškem. V srečnem zakonu so se mu rodili štirje sinovi in hčerka. Vse svoje otroke je vzgojil vzorno v narodnem in naprednem duhu. Tonče je trgovinski poslovodja, Vladko učitelj, Angela učiteljica, Ciril zdravnik, Zmago pa državni uradnik. Za svoje velike zasluge v gospodarstvu, šolstvu, kmetijstvu in za splošni prosep humske občine je bil leta 1912. imenovan za častnega občana humskega. Cela desetletja je bil predsednik Učiteljskega društva v Ormožu, ki ga je leta 1925. izvolilo za častnega člana. Odlikovan je bil z več svetinjami in redi in še pred nekaj leti ga je kralj odlikoval z redom sv. Save. Kot učitelja in vzgojitelja so pokojnega Porekarja dičile vse vrline. Bil je kremenit mož, do jedra poštenjak, ki je tudi v času najhujšega preganjanja narodno-naprednega učiteljstva stal neomajno v prvih borbenih vrstah. V Mariboru, kamor se je po upokojitvi preselil s solčnega Huma, je bil vodja in duša tamošnjega okrožja upokojenih učiteljev. Naša »Domovina« ga je štela med svoje zveste sotrudnike, a tudi drugim naprednim listom je dopisoval.

Na zadnji poti je blagega pokojnika spremljalo mnogo prijateljev, tovarišev in znancev. Pogreba so se udeležili tudi člani vseh mariborskih sokolskih društev.

Zdaj ga ni več, a spomin nanj, topel in hvalen spomin na Antona Porekarja bo živel še dolgo.

Res smola.

A.: «Nikjer ne najdem krojaškega mojstra, ki bi mi napravil obleko na upanje.»

B.: «Ali si bil že pri mojstru Mohovtu?»

A.: Bil sem, a dejal mi je, da me pre malo pozna.»

B.: «Kaj pa pri Hlačniku si že poizkusil?»

A.: «Seveda, a on mi je rekel, da me preveč pozna.»

TISOČ LET STARE KOSTI SO IZKOPALI.

Radmirje, januarja.

Blagovolite objaviti naš dopis v »Domovini«, katero bere v Radmirju staro in mlado. Novo leto nas je obilno obdarilo s snegom, zadnje dni pa je nastopil še občuten mraz.

Nedavno so izkopal v Gradeh nad Negojnicu kosti, stare baje nad 1000 let, kar je redek pojav.

Ljudska pravljica pripoveduje, da so zakopane pod razvalinami tri kadi denarja v zlatu in srebru. Gradi so razvaline, o katerih piše zgodovina, da so obstojale že leta 1100. Kdaj je tu stal grad in kdo je v njem prebival, se ne ve natančno, domneva pa se, da je bil to roparski grad.

Kopali so po razvalinah že večkrat. Ko so zadnjič kopalj pred 35 leti, so našli 7 človeških okostij in razne druge starine. Razočarani, da niso dobili zaklada, so zagrebli vse zopet nazaj v gozd. Te dni pa so kopalj na drugem koncu in izkopalj okostje prav velikega človeka. Črno okostje so odnesli v Ljubno. Kdor si hoče nekdanjega velikana ogledati, naj potuje v Ljubno. Ko bo sneg izkopen, bodo kopanje nadaljevali, ker upajo priti do zaklada. Če bo le kaj uspeha!

PREKMURSKI GLASNIK

Iz Murske Sobotne nam pišejo: Te dni nas je za vedno zapustila za siromake vedno dobrotna ga. Ana dr. Gregorčeva, roj. Breitfellnerjeva. Globoko nas je presunila ta žalostna vest. Pokojnica je dala življenje koliko zaželenem sinčku, a zanj je morala sama umreti. Vsa Murska Sobota sočustvuje z njeno usodo. Nepregledna vrsta nas je bila ko smo jo spremljali na zadnji poti. Poslednjič so ji zapeli Sokoli slovensko pesem, ki jo je tako zelo ljubila. Naj ti bo lahka prekmurska zemljica!

Pretepi na Štefanovo. V Turnišču je prišlo na Štefanovo do prepira v Kardoševi gostilni. Začelo se je zmerjanje, potem pa je prišlo celo do obračuna s pestmi, koli in noži. V pretep so posegli fantje iz Gomilic, iz Nedelice, od Lipe in drugod. Največ jih je skupil Ignacijev fant iz Nedelice. — Kri je tekla tudi v Kuzmi na Goričkem. Žrtev pretepa je postal 20letni dnirar Franc Zrim. Fant je bil v družbi drugih petih fantov in dveh deklet. Kmalu je prišlo do prerokarja. Peticija fantov je nastopila proti njemu. Ko je odšel iz sobe, so ostali fantje šli za njim. Zunaj so ga napadli in začeli zbadati z noži. Dobil je enajst vbodov. Spraviti so ga morali v bolnišnico v Murski Soboti.

NAŠI NA TUJEM

LEPA BOŽIČNICA VESTFALSKIH ROJAKOV

Recklinghausen-Suderwich, decembra.

Današnje gospodarske razmere zahtevajo mnogo štednje in dosti složnega dela. Tudi pri nas je gospodarska kriza na višku in primorani smo, da štedimo in da smo složni, ker le tako nam je za letošnji božič bilo mogoče, naši mladini znova dokazati, da je njena draga domovina daleko onkraj meja ter ji vlti v mlada srca novega duha in nove ljubezni do naše drage domovine, do našega rodu in do naše mile in lepe Jugoslavije.

Čeprav nas kriza hudo stiska, tako da nam ne preostaja lahko kaka para, smo vendar tudi letošnji božič, sicer z velikimi žrtvami, priredili za našo mladino božičnico. Prireditev se je vršila na sv. Štefana dan popoldne. Veselice kakor druga leta to pot nismo priredili, ker tega gospodarske razmere ne dopuščajo. Prireditve so se udeležili starši otrok kakor tudi člani društva v polnem številu in društvena dvorana je bila tako polna, da skoro ni bilo mogoče dihati.

Posetil nas je tudi zvezni predsednik gospod Pavel Bolha. Prav tako je prišel k nam pred-

sednik društva v Erkerschwicu gospod Petek s harmoniko, ki nam je na njo zaigral več lepih slovenskih pesmi. Šolska mladina pod vodstvom rojaka gospoda Korošca pa je zapela celo vrsto slovenskih pesmic, kar je družbo tako navduševalo, da smo tudi mi odrasli začeli prepevati in ni bilo več konca slovenske pesmi. Ostali smo precej časa skupaj ter se pogovorili o tem in onem.

Mladini naše jugoslovenske šole je napravilo nepopisno veselje, ko je predsednik društva gospod Reher izročil vodji šolskih tečajev, gospodu Korošču, zavoj z darili, ki jih je poslala soproga generalnega konzula gospoda Markovića iz Düsseldorfa, za kar se ji na tem mestu vsj najpristrčneje zahvaljujemo, posebno pa naša šolska mladina in njen voditelj.

Res je, v hudih stiskah živimo, a kar se tiče naše mladine, je treba, da doprinesemo vse, da rešimo nedolžna srca zase in za našo milo domovino.

Naposled pa se zahvaljujemo vsem, ki so pripomogli k prireditvi, kakor tudi onim, ki so nas posetili, in želimo vsem rojakom in rojakinjam na tujem in v domovini srečno novo leto!

Iz Herne-Sodingen-Holtäusena (Westfalsko) nam pišejo: Semkaj v Herne-Sodingen-Holtäusen prihaja 40 izvodov »Domovine«, ki jo vsi z največjim zanimanjem čitamo. Naj tudi mi malo opišemo svoje težave. Skoro vsi Slovenci smo prizadeti zaradi brezposelnosti. Posebno hudo je za starejše, ki jim ni več upati, da bi še kdaj prišli do dela tukaj v Nemčiji. — V letu 1930. meseca decembra smo ustanovili tukaj Jugoslovensko rudarsko društvo s pomočjo predsednika Zveze jugoslovenskih delavskih podpornih društev v Nemčiji g. Pavla Bolhe. Društvo se precej dobro razvija, le ta kruta brezposelnost nas tlači. Naša edina tolažba je, da nismo pozabljeni od naše domovine Jugoslavije. Imamo tukaj dobre zastopnike, ki se za nas zavzemajo, ali reč je huda, ker je tu še mnogo nezavednih Slovencev. Na dan sv. Štefana smo praznovali obletnico obstanka našega društva skupno z božičnim obdarovanjem otrok, 25 po številu. K božičnici je prispeval tudi naš izseljenski komisar g. dr. Deželic iz Düsseldorfa, za kar se mu srčno zahvaljujemo. Prireditve sta se udeležila predsednik zveze g. Pavel Bolha iz Stoppenberga in njegov namestnik g. Franc Doberšek iz Recklinghausena. Zapeli smo na prireditvi več lepih slovenskih pesmi in se v razgovorih spominjali svoje lepe domovine. Vsem rojakom srečno novo leto!

Novice iz Amerike. Kakor javljajo ameriški listi, so rojaki v Chicagu in Pittsburghu na svečan način proslavili dan 1. decembra kot dan uedinjenja Jugoslavije. Podobno so proslavili ta dan tudi bratje Srbi in Hrvati. — V Lorainu je nedavno umrla vdova Jerica Virantova. Pokojnica se je rodila leta 1871. v Tuštajnu pri Moravčah iz znane Čudnove družine. V Ameriko je prišla leta 1891. Njen mož je umrl meseca septembra 1923. V Ameriki zapušča tri hčere in šest sinov, v stari domovini pa sestro Marijo Gradiškovo v Kamniku. — V Clevelandu je za pljučnico naglo preminil rojak Karel Krašovec, star 43 let in doma iz Strmca pri Blokah. Zapušča ženo, eno hčer in enega sina, v starem kraju pa eno sestro. — Prav tam je umrl rojak Franc Pelan po dolgi in mučni bolezni. Rodil se je leta 1871. v Starem trgu pri Ložu. V Ameriki je bival 30 let. — V Clevelandu sta umrla tudi Janez Cvetko, star 39 let in doma iz Maharoveca pri Št. Jerneju, zapuščaje ženo in šest otrok, in Neža Bratljeva, rojena Gornikova, iz Gore pri Sodrašici. — V Uniontownu je umrl v tamkajšnji bolnici Martin Zakšek, ki zapušča bolno ženo in sedem nepreskrbljenih otrok. Doma je bil iz Rajhenburga in star 49 let. — V Nanticoku je preminil Alojzij Telič, star 30 let in doma iz Loža, zaradi poškodb v premogovniku. — V Clintonu je umrl rojak Franc Omaha, doma v Zagorju. V Ameriki je živel 17 let.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Zdrobov kolač. Stolci sneg dveh beljakov, primešaj malo manj kot četrt litra zdroba (pšeničnega), 5 dek sladkorja, dva rumenjaka, dobro zmešaj in pusti pol ure stati. Če je zdrob postal zelo gost, primešaj še eno ali dve žlici mleka. Model dobro namaži in zlij testo noter, ga razravnaj in zlatorumeno speci. Ko je pečeno, polij po kolaču še pet žlic mleka, in naj se še peče, da vsrka vse mleko vase. Nato posuj kolač s sladkorjem in cimetom ter ga daj kot močnato jed s kompotom ali mlačnim malinovicem na mizo.

Jajčna pogača. Mešaj v skledi dve jajci, 6 dek sladkorja, 6 dek sirovega masla. Potem primešaj 30 dek moke, zavitek (vrečico) pecilnega praška, četrt litra mrzlega mleka in malo soli. Testo dobro zmešaj ali stepi. Tortin model dobro namaži in zlij noter testo, ga razravnaj in napolni s temle nadevom: 12 dek sirovega masla, 12 dek sladkorja, 18 dek moke in eno pest zmletih orehov tako dolgo drobi z rokami, da bo videti kakor ribana kaša ali pa kakor če delaš testo za močnik. Ta nadev posuj po testu in zlatorumeno speci. Je toplo in tudi hladno enako dobro.

Telečje meso z jurčki in rižem. Pol kilo telečjega mesa od stegna zreži na drobno koščke. Na masti ocvri malo drobno zrezane čebule in stresi meso na čebulo, ga osoli, malo popopraj, daj zraven še malo paprike in žličo paradižnikove mezge. Meso potem duši, da postane mehko, prilivaj po malem juhe ali vode, in to le toliko, da se meso ne prismođi. V drugi kozi pa duši na sirovem maslu dve pesti suhih jurčkov, ki si jim dodala malo zelene peteršilja. V tretji kozi pa duši pest riža, a ne sme biti prekuhan. Ko je vse troje gotovo, namaži skledo s sirovim maslom in naloži vanjo menjaje najprvo dušeno meso, nato jurčke, potem riž in spet meso itd. Riž naj pride na vrh. Po rižu pokapaj malo stopljenega sirovega masla, in potresi z zribanim bohinjanskim sirom, potem pa speci. Daš kar v skledi, v kateri si pekla, na mizo. Zraven lahko daš gobjo omako ali pa solato. (Da skleda, ko pečeš, ne počni, posuj pod njo malo soli.)

Cimetovi veterci. Stepil sneg štirih beljakov; ko je sneg trd, mu nalahko primešaj četrt kile sladkorja, četrt kile zmletih orehov, eno žlico cimeta in žličico jedilne sode. Pomaži pekačo z voskom in nanjo pokladaj kupčke ter jih speci v topli pečici, in sicer ko si že prenehala kuriti, da se bolj suše kakor pa pečejo. Ko so pečeni in hladni, jih poberi in shrani v zaprti posodi.

Praktični nasveti

Medene sklede ali ročaji kljuk ohranijo svoj blesk dlje časa, ako jih, ko si jih osnažila, namažeš s sirovim krompirjem in potem zdrgneš še s suho volneno krpo.

Zamašek se v steklenici z limom kaj rad tako trdno prilepi, da ga ni moči odtrgati in se rajši zdrobi. Da to preprečiš, ga namaži z oljem, preden zamašiš steklenico.

Mastne madeže spraviš iz knjig ali papirja z zdrobljeno kredo. Kredo nastrži, posuj na madeže in položi nanje še pivnik. Po nekaj dneh upije pivnik vso maščobo. Kredo odstrani nato s krpo. Po potrebi ponovi.

Kadar se je v posodi kaka jed prismođila, tedaj posode nikar ne izkušaj očistiti s tem, da jo stržeš z nožem, ker na ta način posodo samo poškoduješ. Najbolje je, če ostržeš z lesenim nožem ali pa s kako ostro trsko in potem še s kako trdo krpo dobro zdrgneš.

Da kokoši rajši neso, jih krmi s kostnim zdrobom, ki ga primešaj med otrobe ali korusno moko. Dobro je tudi dodati kokošim hrani malo mleka.

ZANIMIVOSTI

Podnebje in vreme zelo vplivata na človeka

Da ima podnebje velik vpliv na človekovo razpoloženje, je menda preizkusil že vsakdo na samem sebi. Tudi zgodovina je polna dokazov, da igra podnebje veliko vlogo v življenju narodov. Južni narodi so popolnoma drugačnega značaja kakor severni, kar je nedvomno posledica različnega podnebja. Silen učinek ima na človeka vreme. V novembra, ki je v meglenem Londonu najturobnejši, je že od nekdanj največ samomorov. Oblačno, čemerno nebo zelo manjša življenjsko vedrost občutljivih ljudi, solnčen dan pa jih prerodi. Zlasti v planinskih in primorskih krajih je nadležen veter jug, ki napravi ljudi nejevoljne in otožne. V Innsbrucku se čuti to prav posebno. Nekatere bolj občutljive ljudi stori jug nesposobne za vsakršno delo. Vpliv juga je tam čisto bolezenski: ljudje slabo spijo, muči jih glavobol, srce ne utriplje pravilno in celo prebavila se začnejo upirati. V vzhodnih deželah je posebno neprijeten veter z imenom «cesard», ki občutljivejše ljudi spravi v pravo besnost.

Vpliv vremena na človeka je različen: včasih je lep dan prava naslada, drugič pa nam utegne vzbuditi čemernost in otožnost. Vsako vreme, ki traja predolgo, vzbuja neugodje, naj bo lepo ali grdo. Ob stanovitno lepih dneh si zaželimo izpremembe: dežja.

Prav tako so ljudje različno dojemljivi za izpremembo podnebja: marsikom prija mrzli zrak, ki je drugemu nadležen in škodljiv.

× Kako dolgo sme trajati poljub. Vprašanje, kako dolgo sme trajati poljub, je gotovo nesmiselno. Vsak človek lahko poljublja drugega, kolikor hoče in kolikor more. Med poljubom in poljubom je velika razlika. Eni so sladki in sradati med največje užitke, drugi pa grenki in jih prištevajo med viteške žrtve. Kako dolgo pa lahko poljublja igralec svojo tovarišico na gledališkem odru? To na prvi pogled lahko vprašanje je bilo nepravno predmet pritožbe in spora nekega posetnika pariškega gledališča. Šlo je za starejšega, poročnega arhitekta, ki se je čutil ob ljubavnem prizoru v neki moderni gledališki igri v svoji sramežljivosti užaljenega in se je zražal nad igralcem in igralko, ki sta se predolgo in prevroče poljubljala. Odločno je zahteval naj stopi policija proti igralcema in ravnateljstvu gledališča. Igralec Saturin Fabre in njegova tovarišica sta pa izjavila, da se med poljubljenjem ne zavedata niti najmanjšega greha, pa naj poljub traja še tako dolgo. Igralci v takih primerih sploh ne mislijo nase, temveč samo na svojo vlogo.

× Usodne posledice fate morgane. Posadka švedskega parnika «Quetta», poslanega pred meseci na sever iskat ostanke Andreejeve ekspedicije, je doživela nekaj, kar meče novo luč na žalosten konec ekspedicije slavnega raziskovalca Andreeja in njegovih tovarišev. Švedska ekspedicija je prispela do pustega ledenega otoka Vitö, na katerem je bil Andree s svojimi tovariši najden. Ta otok obdaja skoro vedno tako gosta megla, da se nikamor ne vidi. Nekega dne se je pa megla razpršila in posadka parnika je zagledala fato morgano — dolg, krasen pas severovzhodne obale na obzorju. Nastala je seveda takoj misel, da je imel tudi Andree podobno prikazen na ledu. Takoj je sedel s tovariši v čoln, ki ga je imela ekspedicija s seboj, in skušal doseči obalo, ki se mu je zdela tako blizu. Plima in ledene gore so pa prisilile hrodolomec k povratku in vrgle vse izmučene na breg. Po naporu in brezuspešni vožnji raziskovalci niso imeli več moči boriti se proti smrti. Ta misel nam odgovarja tudi na vprašanje, zakaj so našli čez

33 let trupla udeležencev Andreejeve ekspedicije na najpustejšem kraju otoka blizu obale, ne pa na otoku samem, kjer bi bili hrodolomec bolj varni pred snežnimi meteži in mrazom. Ledena fata morgana jih je zapeljala, da so žrtvovali svoje zadnje moči, in neposredno zakrivila njihovo smrt.

× Sanje so mu prinesle denar. Zaslužiti z razbijanjem šip visoko vsoto, znajo menda samo v Ameriki. Sportni učitelj Wilson v Los Angelesu je bil tako srečen, da je razbil okno in zaslužil 1000 dolarjev. Mož je nekega dne zavozil z avtomobilom v avto bogatina Leitema, toda k sreči sta ostala oba avtomobilista nepoškodovana. Nesreče je bil kriv Leitema. Kmalu po nesreči je pa imel Wilson čudne sanje. Sanjal se mu je, da se je ponovno zaletel z avtomobilom v Leitemov avto, ki je vozil z veliko brziho proti njemu. Ustrašil se je tako, da je planil s postelje in skočil k oknu, da bi ušel drvečemu avtomobilu. Ves razburjen je udaril s pestjo po oknu in razbil šipo. Pri tem si je tako močno obrezal roko, da so se mu žile posušile in je roka ohromela. Tožil je Leitema in zahteval 1000 dolarjev odškodnine, češ, da je on kriv, da je v sanjah razbil šipo in si obrezal roko. Sodišče mu je dalo prav. Leitemu mu je moral odšteti 1000 dolarjev, kar pa za ameriške razmere ni mnogo, če pomislimo, da mož z eno roko ne bo mogel več delati.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Iskrenost.

Mati: «Cuj, Dragica, ti si že prestara, da se igraš s takimi dečki»

Dragica: «Ah, ne, mamica. Čim starejša postajam, tem bolj so mi všeč...»

Pred spomenikom.

Mihec stoji z očko pred Prešernovim spomenikom v Ljubljani in ves začuden gleda lika našega velikega pesnika in njegove muze: «Cuj, očka, kajne da ta dva nista bila vedno zločevca?»

Priznanje.

Tigovec: «Kaj, vi se odkrivate Mohorjtu, ki me je nesramno osleparil?»

Knjigovodja: «Človeku, ki je lahko vas prevaril, se je res treba odkriti...»

Radoveden potepin.

Potepin: «Gospod sodnik, ta razprava bo jubilej za mene. Pridem petdeseti pred sodišče in zato bi rad, da bi bila malo bolj slovesna. Ali ne bi mogel dobiti zagovornika?»

Sodnik: «Vaša zadeva je jasna kakor beli dan in tudi sami priznavate tatvino. Kako naj vas bi mogel zagovarjati odvetnik?»

Potepin: «Saj prav na to sem tudi jaz zelo radoveden!»

Dragocen spomin.

A: «V vašem medaljončku imate gotovo kak dragocen spomin»

B: «Da, lase svojega moža.»

A: «Saj je vaš mož vendar še živ.»

B: «Da, ampak las nima več.»

Pameten nasvet.

On: «Krompir je samo na pol kuhan.»

Ona: «Potem jej samo ono polovico, ki je kuhana.»

Preveč ljudi.

«V vašem romanu je vse preveč ljudi», je govoril pisatelju nezadovoljen bralec.

«Kaj ni v življenju prav tako?» je menil pisatelj.

Zavoljo računa.

Stranka: «Gospod zdravnik, zakaj pa vprašate vsakega bolnika, kaj je večerjal? Morda zaradi tega, da mu lahko predpišete hrano?»

Zdravnik: «Ne, zavoljo računa.»

Pavliha v vlaku.

Pavliha z dežele se prvič vozi z vlakom. Videž zasilno zavoro, vpraša soseda, kaj je to.

«Zvonček za gostilniški voz!» se glasi odgovor in Pavliha takoj pozvoni.

Vlak se zdajci ustavi in sprevodnik ves preplašen vpraša: «Kaj je, kaj želite?»

«Pol litra evička in kranjsko klobaso!»

Listna ca uredništva

Dolnja Eistrica. Če je slika dobra in bo zanimala širši krog, jo objavimo.

Kasase pri Petrovčah. Sedaj ni v Franciji več toliko dela kakor prej in tudi zaslužek je slab.

Radovica. Odkar je Bels Krajina zopet spojena z dravsko banovino, smo posebej belokrajinsko rubriko opustili in prinašamo belokrajinske vesti med drugim štivom. Oglašajte se!

MALI OGLASI

Smrekovega kolja za vinograde kupi eden do dva vagona Anton Bibič, trgovec na Globokem pri Brežicah. 20

Bogati postanete, če imate veliko znancev! «Personas», Ljubljana, poštno predal 307. Znamki za odgovor! 9

Novo noveše dvokoleso z motorčkom 1 1/2 K. S. dvokolesa, šivalni stroji, otroški vozički, vozički za igro in posamezni deli najceneje. Ceniki franko.

«RIJUNA» F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Križova cesta t. 4.

Nov poklic

za dame in gospode z opremo strojnega pletilstva na domu. Zajemčen zaslužek okoli 1500 Din na mesec, ker odvijamo izgotovljeno blago, plačamo mezde za pletenje in dobavljamo za predelovanje prejo. Pišite po gratis prospekte še danes na domačo pletarsko industrijo št. 9

Josip Kaiš, Maribor Trubarjeva ulica šte. 2.

Ure, zlatnino in srebrnino

prodaja poceni in dobro trdka

H. Suttner Ljubljana 5 Prešernova ulica št. 4.

Tvrdba razpošilja blago na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije.

Lastna protokola irana tovarna ur v Švici. Ure v vseh cenah od 44 Din navzgor.

Št. 120. Kovinasta ura (anker) 44 Din, s sekundnim kazalcem 78 Din.

Št. 121. Ista z Radiumom 58 Din, s sekundnim kazalcem 94 Din.

Št. 125. Budilna ura, 16 cm visoka, 49 Din z Radiumom 76 Din.

Zahtevajte veliki ilustrirani cenik, ki ga Vam pošlje zastoj in poštne prosto

H. SUTTNER v LJUBLJANI 5

Kmetovalec!

Evo za Tebe dobrih, cenениh in nepremočljivih škornjev, ki Ti bodo zvesto varovali zdravje po dežju, snegu in v vodi.

Ti škornji so izdelani iz gume in imajo močne gumaste podplate, trajajo pa dvakrat tako dolgo kakor usnjena obutev. Pridi v našo najbližjo prodajalno in jih preizkusi. Z njimi boš zadovoljen, ker Ti pomorejo, da tudi v najgršem vremenu lahko opraviš svoja poljska dela.

Ako si dobro obut, opraviš z manjšim trudom mnogo več posla, kakor pa če si slabo obut.

Prednost teh škornjev je tudi v tem, da jih ni treba mazati z voščilom, temveč zadostuje, če jih umiješ z vodo.

Prav taki škornji, samo da so lakirani, za otroke za šolo stanejo:

za otroke do 6. leta . 69 Din,
za otroke do 12. leta . 99 Din.

Enaki škornji za Tvojo gospodinjo pa stanejo 99 Din.

Gata

Želimo, da postrežemo Tebe in Tvojo rodbino kakor nihče drugi v čevljarski stroki.

Zahtevajte brezplačni veliki CENIK!
Brezbro 160 Din 5 let garancije

Št. 1120
52 Din

Št. 1292
Elegantna, tenka,
niklasta ura
39 Din

Z enim
zvoncem **48 Din**
Prima, z dvema
zvoncema **76 Din**

Za neustrezaajoče vrnem denar.

A. Kiffmann, Maribor 143
! Specialist samo za boljše ure !

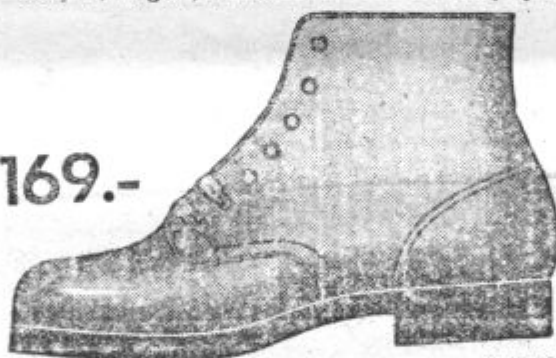
169.-

Vrsta 9897-92

Škornji iz gume najbolje varujejo zdravje pred dežjem, snegom, blatom in kadar se dela na polju.

169.-

Vrsta 0167-00

Čevlji na zadrgo iz močnega masnega usnja z gumastim podplatom in gumasto peto. Jamčimo za dober material. Za delo na polju in za vsak štrpavec so ti čevlji neobhodno potrebni. Mažejo se z našo mastjo, ki stane 6 Din.

Glasbila za vse!

Violine od Din 63.-
Git re od Din 169.-
Trompete od Din 480.-
Harmonike od Din 60.-
Kromatične in klavirske harmonike, vsi jazz-instrumenti.

Zahtevajte veliki brezplačni

CENIK od

na večje in najcenejše odpr. tvrdke glasbil Jugoslavije

MEINEL & HEROLD

tovarne glasbil in harmonik

prod. podr. **MARIBOR št. 104.**

Brezplačen pouk sviranja. Navodila v ceniku.

Ali si že član Vodnikove družbe?

Ali si že obnovil članarino Vodnikove družbe?

Živinorejcem

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravlila, klavki, masiranje, drgnjenje, o načinu kako se žival pritisli da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v

raznih slučajih nagie obolesi, ko pri poškocovanju rogov, poškodbikopila in zakovanju pri prisću med parkiji, opeklini, strelji, zlomu kosti, zvitju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, criski, zaprtju, koliki, napanju goveda in ovac, pri tu ih pred-

metih v požiralniku, pretresu možgan, solinarici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopan u s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo. Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36.50, se naroča

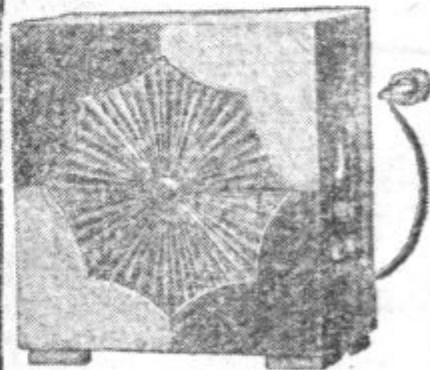
v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani

Selenburgova ulica št. 3

Pezor!

Pezor!

RADIO

Oglejte si naše RADIO aparate z vdelanim močnim zvočnikom, s priključkom na mrežo, za izmenični tok 110, 125, 150, 220 volt in enakosmerni tok 150 volt. Omare iz ameriškega orehovega lesa, zelo lepo izdelani in prvovrstna kvaliteta.

2cevni aparat kompl. Din 1.380.-
3cevni aparat kompl. Din 1.980.-
4cevni aparat kompl. Din 3.300.-

Ugodni plačilni pogoji.

H. SUTTNER

LJUBLJANA,
Dunajska cesta 1a/II.